

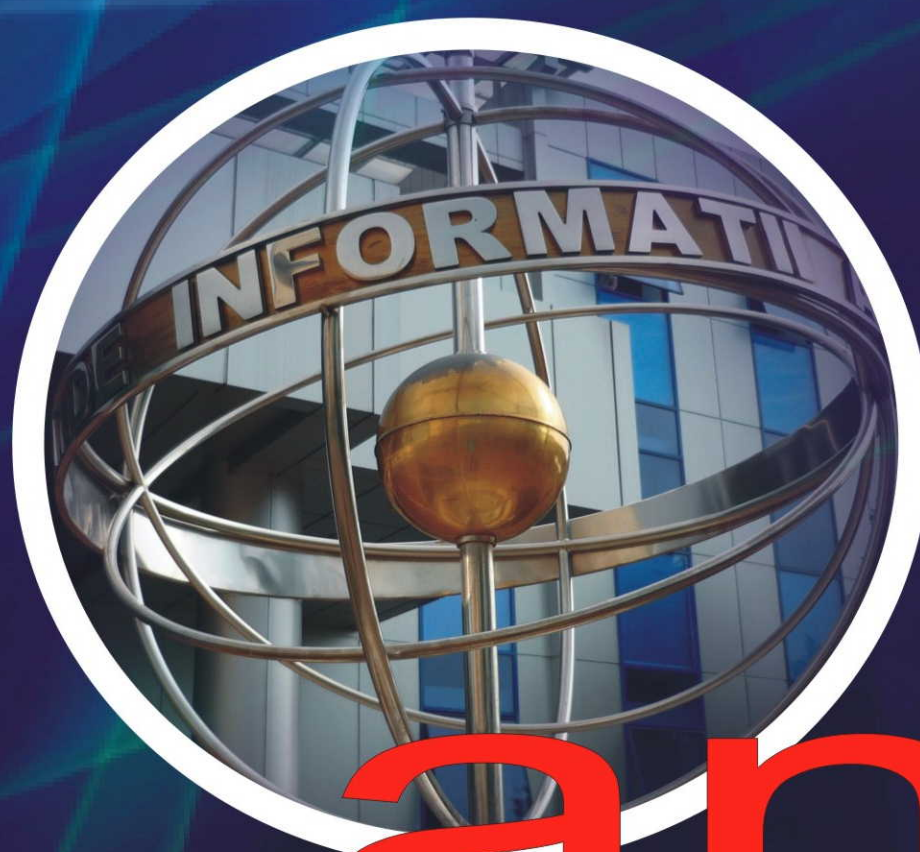
INFOSFERA

DIN CUPRINS:

- *Un deceniu de la înființarea DGIA*
- *Inteligență și onoare*
- *DGIA – prezent și perspective*
- *Importanța înființării DGIA în cadrul procesului de transformare a Armatei române*
- *Cooperarea dintre structurile de informații ale Armatei române și serviciile străine de informații*
- *DGIA – componentă activă a Comunității Naționale de Informații*
- *DGIA – principala capabilitate a MApN în prevenirea și combaterea amenințărilor asimetrice*

DGIA

1

ani

Revistă de studii de securitate și informații pentru apărare

Direcția Generală de Informații a Apărării

Anul I nr. 3 2009

INFOSFERA

Revistă de studii de securitate și informații pentru apărare

Direcția Generală de Informații a Apărării

REDACTIA

Redactori: Cătălin ANDRONIC, Alina IONIȚĂ, Tatiana NEGARĂ, Ion NIȚU,
Anca Monica POPA, Marinel STAN
Adresa: *Redacția revistei INFOSFERA*,
Bulevardul Vasile Milea nr. 7B, cod 061342, sector 6, București
Tel. / fax (+40) 021 316 58 05
E-mail: redactia.infosfera@agat.ro
Redactor - șef: Marius-Andrei DIAMESCU

Director onorific: Colonel (r) prof. univ. dr. Teodor REPCIUC

Cuprins

Un deceniu de la înființarea Direcției Generale de Informații a Apărării.....	5
Mihai STĂNIȘOARĂ	
Inteligență și onoare.....	8
Iulian FOTA	
Direcția Generală de Informații a Apărării - structură activă, flexibilă și eficientă a Armatei Române	12
Amiral dr. Gheorghe MARIN	
Direcția Generală de Informații a Apărării - prezent și perspective	13
General-maior ing. dr. Gheorghe SAVU	
Importanța înființării Direcției Generale de Informații a Apărării în cadrul procesului de transformare a Armatei române	17
General (r.) Gheorghe ROTARU	
Cooperarea dintre structurile de informații ale Armatei române și serviciile străine de informații.....	22
General (r.) ing. prof. univ. dr. Sergiu MEDAR	
Rolul Direcției Generale de Informații a Apărării în sprijinul cu informații al categoriilor de forțe din Armata României	27
General-locotenent (r) Constantin CROITORU	
Direcția Generală de Informații a Apărării - componentă activă a Comunității Naționale de Informații	31
General-maior Francisc RADICI	
Direcția Generală de Informații a Apărării - principala capacitate a Ministerului Apărării Naționale în prevenirea și combaterea amenințărilor asimetrice	36
General-maior mag. dr. Ilie BOTOȘ	
Informațiile Militare - vector al securității naționale a României	41
General de brigadă Dan PLĂVIȚU	
Direcția Contraintformații și Securitate Militară și provocările transformării	47
Colonel Marian HĂPAU	
Aspecte din activitatea Detașamentului de Intervenție Rapidă	50
Colonel Emil OLARU	

Revistă trimestrială editată de Direcția Generală de Informații a Apărării

I.S.S.N. 2065 – 3395

Reproducerea oricărui material din această publicație este interzisă fără acordul prealabil al redacției.

Răspunderea pentru conținutul articolelor revine în exclusivitate autorilor.

La 1 iulie 2009, Direcția Generală de Informații a Apărării aniversează 10 ani de la înființare. Cu această ocazie, numărul 3 al revistei INFOSFERA își propune un moment de reflecție asupra contribuției acestei structuri la îndeplinirea obiectivelor Ministerului Apărării Naționale, în special, și ale sistemului de securitate națională, în general.

Înființată în contextul complex generat de necesitatea reformării Armatei Române, Direcția Generală de Informații a Apărării a reprezentat răspunsul instituțional la emergența, în plan regional și global, a unor noi riscuri, amenințări și vulnerabilități care necesitau un răspuns integrat în domeniul informațiilor pentru apărare.

Profit de această ocazie aniversară pentru ca, în numele și cu asentimentul tuturor directorilor generali care au condus această instituție, și care ne-au făcut deosebită plăcere de a prezenta în cuprinsul acestei reviste momente deosebite din activitatea domniilor lor, să mulțumesc întregului personal pentru contribuția adusă la dezvoltarea acestei instituții, la atingerea obiectivelor de interes național pe care Direcția noastră și le-a asumat și la câștigarea prestigiului meritat în cadrul Comunității Naționale de Informații.

Demonstrând prin rezultatele obținute că înființarea Direcției Generale de Informații a Apărării a reprezentat o soluție instituțională de succes, suntem siguri că viitorul va continua să valideze această construcție cu efecte benefice asupra domeniului și în acord cu interesele de securitate națională și cadrul legal în vigoare.

Cu deosebită considerație,

General - maior dr. ing. Gheorghe SAVU
Directorul General al Direcției Generale de Informații a Apărării

UN DECENIU DE LA ÎNFIINȚAREA DIRECȚIEI GENERALE DE INFORMAȚII A APĂRĂRII

Mihai STĂNIȘOARĂ
Ministrul Apărării Naționale

Cu ocazia împlinirii a 10 ani de la înființarea Direcției Generale de Informații a Apărării, am deosebită plăcere să felicit personalul și conducerea Direcției Generale de Informații a Apărării pentru calitatea activității desfășurate în această perioadă și rezultatele deosebite înregistrate în domeniul de responsabilitate, în conformitate cu cadrul legal în vigoare.

Înființată prin Hotărârea de Guvern numărul 385 din 18 mai 1999 și Ordinul ministrului apărării naționale numărul MS 69 din 23 iunie 1999, Direcția Generală de Informații a Apărării și, implicit, structurile pe care le coordonează au în prezent o misiune mult mai complexă decât se anticipa la momentul înființării.

În scurtul răstimp scurs de la înființarea acestei structuri, ați reușit, datorită eforturilor depuse, să vă individualizați și, mai recent, să vă remarcați la nivelul Comunității Naționale de Informații. Acest succes, datorat în mare parte calității personalului și unei strategii coerente și unitare de dezvoltare, susținută de către toți directorii generali care au fost în funcție și care și-au valorificat din această poziție îndelungata experiență în domeniul

informațiilor pentru apărare, devine astfel exponentul unei culturi organizaționale puternice, novatoare, capabile să gestioneze oportun și eficient provocările din mediul de securitate. Această identitate a Direcției Generale de Informații a Apărării trebuie menținută, susținută, transferată către generațiile tinere, definită mai riguros și adaptată permanent în raport cu provocările prezente și viitoare.

În ciuda faptului că natura muncii de informații (ce presupune, poate, în primul rând anonimul) face ca, de cele mai multe ori, eforturile și succesele personalului din cadrul structurilor de informații să rămână în umbră, total necunoscute publicului larg, trebuie subliniat - iar această aniversare este poate cel mai bun prilej pentru a o face - că sprijinul oferit de structura de informații a Armatei este, în prezent, esențial în orice domeniu, de la comanda-controlul sistemului apărării naționale și până la asigurarea suportului strategic pentru sistemul de securitate națională.

Obiectivele asumate de către structura dumneavoastră (obținerea, prelucrarea, verificarea, stocarea și valorificarea informațiilor și datelor referitoare la factorii de risc și amenințările interne și externe, militare și nonmilitare, care pot afecta securitatea națională în domeniul militar; coordonarea aplicării măsurilor contrainformative; cooperarea atât cu serviciile/structurile naționale și departamentale de informații, cât și cu cele ale statelor membre ale alianțelor, coalițiilor și organizațiilor internaționale la care România este parte; asigurarea securității informațiilor clasificate naționale, NATO și UE la nivelul Ministerului Apărării Naționale) reprezintă cadrul general în care s-a desfășurat și în care

va continua activitatea dumneavoastră. În acest scop, Direcția Generală de Informații a Apărării trebuie să întreprindă o continuă înnoire și ajustare conceptuală la nivel doctrinar, strategic și structural, pentru maximizarea propriei eficiențe, astfel încât acest lucru să-i permită apărarea României și a intereselor naționale deopotrivă în plan extern și intern.

Importanța activității de informații pentru apărare a fost reliefată în mod deosebit de calitatea lucrărilor de analiză realizate și a informațiilor furnizate în anumite momente cheie ale contextului politic și de securitate. Aceasta s-a dovedit esențială odată cu admiterea României în NATO, pe timpul participării militarilor români la misiuni internaționale și în cadrul colaborării alături de parteneri externi în soluționarea sarcinilor specifice.

Prin participarea la misiuni internaționale și prin colaborarea alături de parteneri externi în soluționarea sarcinilor specifice ați reușit să furnizați factorilor de conducere, de la toate nivelurile ierarhice, informațiile necesare pentru luarea deciziilor politico-militare și militare, planificarea și executarea cu succes a acțiunilor militare, în condițiile exploatarea maxime a vulnerabilităților adversarului și reducerii riscurilor și pierderilor proprii.

Doresc, de asemenea, să salut inițiativa Direcției Generale de Informații a Apărării de dezvoltare a cooperării cu mediul academic din țară și, de ce nu, în perspectivă, din străinătate. Acesta reprezintă un cadru necesar și important, prin intermediul căruia trebuie să creștem gradul de transparență publică, să transmitem informații despre rolul, locul și importanța Direcției Generale de Informații a Apărării, dar, mai cu seamă, să creăm o platformă de dezbateră multidisciplinară care să ne permită să coagulăm idei și să identificăm soluții optime de securitate, pentru a fi capabili să înțelegem și să abordăm cu profesionalism riscurile și provocările prezente și viitoare.

Este necesar ca Direcția Generală de Informații a Apărării să mențină calitatea îndeplinirii obiectivelor asumate, să continue procesul de reformă și de definire în raport cu probabilitatea și impactul riscurilor și amenințărilor interne și externe pe care trebuie să le gestioneze și să contribuie în continuare la realizarea și menținerea superiorității decizionale în domeniul politico-militar și militar, prin transformarea informațiilor în cunoștințe și lecții învățate.

Provocările din mediul informațional sunt noi și diverse și necesită o abordare multivectorială. De aceea, necesitatea adaptării continue la acest mediu aflat în permanentă schimbare impune adoptarea unor decizii rapide, care să aibă, de preferință, mai puțin un caracter reactiv și, mai cu seamă, un puternic caracter preventiv.

Direcția Generală de Informații a Apărării, ca structură de elită a Armatei Române, trebuie să se poziționeze adecvat astfel încât să gestioneze cu succes acest portofoliu de riscuri și amenințări la adresa apărării naționale.

Deoarece cunoștințele sunt generate de persoane, se impune ca eforturile viitoare de transformare să fie orientate pe dezvoltarea resursei umane. Principala resursă aflată la dispoziția instituției trebuie să fie calitatea personalului, iar motivarea acestuia trebuie

să reprezinte principalul instrument de asigurare a eficienței în managementul domeniului. Îmbunătățirea semnificativă a resursei umane care deservește domeniul dumneavoastră de activitate trebuie realizată prin cooptarea, la toate nivelurile de comandă-control și execuție, a unor persoane care au o pregătire culturală diversificată, consfințită prin diplome universitare de referință, care să fie buni cunoscători de limbi străine, care să aibă un profil psihologic adaptat muncii de informații pentru apărare și, nu în ultimul rând, care să aibă o reputație morală de excepție.

De asemenea, în cadrul procesului de reformă, pentru a menține pe termen lung calitatea superioară a activității depuse, pentru a spori performanțele și a îndeplini scopul propus - realizarea superiorității decizionale, într-un mediu competitiv și în continuă schimbare, trebuie să se țină cont de necesitatea multiplicării domeniilor de expertiză ale personalului Direcției Generale de Informații a Apărării, prin deschidere și interrelaționare cu mediul academic.

În acest sens, se impune dezvoltarea de noi tipuri de parteneriate, prin intermediul unor proiecte specifice, cu institute de cercetare, *think tank*-uri, ONG-uri și universități importante. Aceste parteneriate facilitează înțelegerea fluxurilor și confruntărilor complexe de idei, valori și concepte în plan geopolitic, al relațiilor internaționale, din punct de vedere istoric și sociologic și creează un mediu constructiv de decelare a factorilor care influențează o problemă specifică care se dorește a fi evaluată.

Totodată, pentru a putea îndeplini în continuare, cu succes, obiectivele asumate, în acest mediu informațional extins, sunt

necesare: utilizarea unor capacități moderne de colectare, stocare și gestionare a informațiilor; valorificarea eficientă a tuturor surselor de informații și extinderea capacității de a integra cunoștințele din toate domeniile pentru a pune la dispoziția comandanților informațiile necesare. Conștienți fiind de momentele dificile impuse de criza economică mondială și, implicit, de constrângerile financiare inerente unei astfel de perioade, trebuie să valorificăm în mod optim resursele aflate la dispoziție pentru a putea realiza un maxim posibil din proiectele pe care ni le-am propus.

În final, doresc să vă asigur că factorii politici conștientizează pe deplin rolul, locul și importanța Direcției Generale de Informații a Apărării în cadrul domeniului mai larg al securității naționale și necesitatea sprijinului și suportului politic decizional pentru optimizarea proceselor de dezvoltare și de reformă. Acest aspect poate fi privit ca o garanție a faptului că, pe viitor, Direcția Generală de Informații a Apărării va beneficia de întregul sprijin instituțional de care va avea nevoie pentru a putea să își îndeplinească, cu maximă celeritate și la un nivel calitativ deosebit, obiectivele asumate.

INTELIGENȚĂ ȘI ONOARE

Julian FOTA

**Consilier prezidențial pentru securitate națională
Departamentul Securității Naționale
Președinția României**

Acest articol nu este unul academic, unde de obicei acuratețea științifică este cea care contează, ci doar o opinie personală asupra unora dintre problemele cu care se confruntă România. Dincolo de analiza stării actuale a țării noastre, dar și a sistemului internațional din care facem parte, îmi propun să avansez câteva propuneri concrete, sperând astfel să fi scris ceea ce în Occident se numește „a policy oriented article”.

Analizând o problemă a țării tale, avansezi posibile soluții, cu speranța că ele vor fi observate și puse în practică de către factorii de decizie. Când vine vorba de România, cred că astfel de abordări sunt cu atât mai necesare cu cât 2009 este un an de bilanț, în decembrie urmând a se sărbători 20 de ani de la căderea comunismului. Este în practica fiecărei țări serioase, ca, la final de cicluri istorice, să facă un bilanț atât al realizărilor, cât și al neîmplinirilor. În limitele acestei analize se stabilesc apoi noile obiective naționale și se planifică acțiunile pe termen lung necesare, iar România este la finalul unui ciclu istoric foarte important pentru ea. La 20 de ani de la căderea comunismului, prin aderarea la NATO și

UE suntem din nou membri ai Occidentului, acolo de unde am plecat în 1947, fără a fi fost dorința noastră.

Aderarea României la NATO și UE reprezintă cea mai mare realizare politică a noastră ca țară, comparabilă cu Unirea Principatelor sau cu Marea Unire de la 1918. Prin NATO avem cele mai bune garanții de securitate posibile, garanții dublate și de o relație specială cu SUA, cel mai important partener strategic al nostru. Pentru prima dată în istoria noastră ca stat modern, suntem în relație de alianță cu toate statele occidentale în același timp. Apartenența la UE este vitală pentru modernizarea noastră ca țară și pentru revigorarea economică. România a mai avut șansa unei modernizări naționale, valorificând-o satisfăcător. Începută cu Unirea Principatelor și intensificată odată cu venirea lui Carol I, prima modernizare, întreruptă brutal de venirea comuniștilor la putere în 1947, transformase România dintr-o țară orientală în una occidentală. Parafrazându-l pe Eugen Lovinescu putem spune că, fără a fi o soluție perfectă, calea europeană se dovedise a fi de preferat celei ruso-turcești sau celei local-tradiționale. Diferența mare între prima modernizare și cea pe care o putem angaja acum este că aceasta din urmă poate fi finanțată, într-o mare măsură, de Uniunea Europeană. Astfel, până în anul 2013 avem de absorbit 30 de miliarde de euro, bani pentru transformarea în bine a țării.

Apartenența noastră la NATO și UE ne permite să ne relaxăm și din punct de vedere geopolitic. Din cele trei probleme sensibile - relațiile cu fostele imperii limitrofe

otoman, austro-ungar și rus - am rezolvat două și ne străduim pentru ameliorarea celei de a treia. Suntem aliați cu Turcia și Ungaria în NATO și ne regăsim în UE cu Austria. Putem fi în competiție cu aceste state pe anumite zone, dar, atâta timp cât NATO și UE vor rezista, ideea de adversitate între România și aceste state nu are sens (ședințele comune de guvern româno-maghiare sunt poate cea mai buna dovadă).

Relația României cu F. Rusă este însă în continuare una deschisă, marcată negativ atât de probleme mai dificil de reconciliat între cele două state, cât și de contradicțiile generate de modul în care ne raportăm la propriile noastre probleme. România se străduiește să se democratizeze și să se modernizeze, sperând în a oferi o viață mai bună unei pătri cât mai largi de populație. Dorim, de asemenea, să fim buni și loiali membri ai organizațiilor occidentale. Pe de altă parte, pentru a-și estompa declinul pe termen lung, F. Rusă a ales să fie foarte vocală și chiar incisivă în raporturile cu Occidentul, ceea ce face și mai dificil efortul dezvoltării unei relații echilibrate între România și F. Rusă. În ceea ce privește România, ne vom strădui, în continuare, pentru a putea avea o relație de bună vecinătate cu F. Rusă, dar în nici un caz cu prețul afectării relațiilor noastre cu statele aliate și parteneri din Occident.

Perioada de tranziție la nivelul sistemului internațional, de după căderea comunismului, se apropie de sfârșit. Astfel, încet, dar sigur, lăsăm în urmă anii liniștiți caracterizați de parteneriate și cooperare. Datorită unor factori pe care-i vom discuta mai jos, anii care vin sunt marcați de incertitudini și de o intensificare a competiției internaționale. Ne aflăm la începutul unui nou ciclu istoric, care este posibil să fie finalizat cu o nouă reșezare a sistemului internațional și poate chiar cu o nouă ierarhie a statelor. Unele instituții internaționale vor rezista și vor rămâne relevante pentru securitatea internațională, în timp ce altele vor fi marginalizate

și își vor pierde influența. Nu în ultimul rând, statele vor cunoaște transformări importante, unele continuându-și evoluția pozitivă, dezvoltarea și consolidarea, altele eșuând.

Este evident că globalizarea a atins un punct critic, lucru intuit de mulți specialiști în relații internaționale încă de la 11 septembrie 2001. Deși a adus multiple beneficii pentru multe state în curs de dezvoltare, România fiind printre ele, globalizarea nu poate estompa decalajele de dezvoltare, mai ales că acestea țin nu de natura proceselor economice, ci de cele sociale și politice. Țările sărace rămân sărace dacă sunt guvernate prost, așa cum alte țări sunt astăzi bogate pentru că au fost corect și eficient guvernate. Din păcate, în țările încă sărace frustrările și nemulțumirile au izbucnit cu violență, contestarea globalizării cunoscând un proces de intensificare (o expresie a acestui curent poate fi considerat și modul de negare a caracterului occidental al globalizării de către fundamentalistii islamici).

La acest tablou complicat mai trebuie adăugate câteva elemente. Dincolo de frustrările sociale generate de decalajele economice, globalizarea a mai determinat câteva evoluții semnificative, trei dintre acestea având o mare relevanță pentru politicile de securitate națională. În primul rând, avem o semnificativă difuzie a tehnologiei, domeniu

tot mai accesibil, atât în componenta sa civilă, cât și în cea militară. Statele inteligente au investit puternic în acest domeniu, unele dintre ele, altfel mici ca teritoriu și populație, devenind adevărate mari puteri “*high-tech*”. Poate că cele mai bune exemple sunt Israelul și Coreea de Sud, țări care în anii ’60 ai secolului trecut erau la același nivel de dezvoltare economică și tehnologică cu România. În al doilea rând, avem o intensificare a problemelor legate de mediu, ca rezultat al încălzirii globale. Aceste probleme de mediu se combină cu cele legate de explozia demografică, în special în țările sărace, rezultând un amestec exploziv care poate destabiliza și arunca în haos țări precum Egipt sau Pakistan, extrem de importante pentru stabilitatea lumii. Nu în ultimul rând, avem o radicalizare fără precedent a problematicii resurselor, fie ele energetice sau nu. Accesul la petrol, la gaz sau la apă a devenit vital pentru multe state, strategiile de securitate națională prevăzând, din ce în ce mai mult, folosirea forței pentru ca statele să-și garanteze liberul acces la acestea.

Și, pentru că situația nu era suficient de complicată, în ultimele zece luni am ajuns să ne confruntăm și cu o criză economică, de o amploare fără precedent în ultimii 80 de ani. Lipsa abundenței resurselor va face ca multe dintre planurile marilor puteri să fie reevaluate sau poate chiar anulate. În plus, înregistrăm și în acest plan contestări la adresa Occidentului, la ultima reuniune G-20 China propunând propria sa monedă ca monedă internațională de schimb, alternativă la dolarul american.

Astfel, am ajuns ca, în loc de o *nouă ordine internațională*, așa cum fusese speranța la începutul anilor ’90, să discutăm de o *dezordine internațională*, o stare a sistemului internațional favorabilă conflictelor majore și confruntărilor geopolitice clasice, care de obicei prevestesc un alt conflict mondial și o nouă reșezare a lumii. Apar noi mari puteri care-și cer drepturile și un loc mai bun în ierarhia internațională a statelor. În

acest grup se disting statele BRIC - Brazilia, F. Rusă, India și China (să nu uităm că, în cadrul FMI, China are o participare mult inferioară celei olandeze, deși economia chineză este astăzi mult mai mare). În același timp, există o lume musulmană care, demografic, înseamnă un miliard de oameni, dar care, politic, nu este reprezentată la scară globală, în procesul guvernabilității globale neavând nimic de spus. Din acest punct de vedere, G-20 poate fi o posibilă soluție, dar una parțială. Și, nu în ultimul rând, se manifestă o competiție din ce în ce mai strânsă pentru resurse. Lista țărilor care se pot angaja în confruntare pentru accesul la apă cuprinde deja peste 15 țări, apa fiind o problemă foarte spinoasă în dosarul Orientului Mijlociu sau al Cornului Africii.

Ce înseamnă toate aceste manifestări la nivel global pentru România? Cum trebuie să ne raportăm la toate aceste evoluții și, mai ales, ce poate face sistemul de securitate națională din România, zonă care cuprinde și serviciile de informații?

În cei 20 de ani trecuți de la căderea comunismului încă nu am rezolvat câteva probleme de principiu, fără de care ne vom angaja în traversarea acestei perioade de incertitudini și de tranziție cu un important handicap.

În primul rând, trebuie să ne definim ideologic drept țară occidentală, așa după cum au stabilit strămoșii și înaintașii noștri. „*De la Rîm ne tragem*”, stabileau vechii cronicari. Suntem latini și, ca atare, occidentali, afirmam după încă o sută de ani corifeii Școlii Ardelene. Această ideologie a românismului avea ulterior să treacă Carpații și în baza ei, Bălcescu, Kogălniceanu, Heliade Rădulescu, frații Golești și Brătienii aveau să construiască statul român modern. Asta este ceea ce au crezut părinții fondatori ai României mari și moderne și soluția lor s-a dovedit a fi valabilă și viabilă. Eram în același timp daci și romani. Locul nostru firesc era în Vest, noi fiind proiectul oriental al latinității occidentale. Mai este

acest lucru valabil astăzi? Suntem confuzi și va trebui să ne luminăm și să ne clarificăm ideologic. Altfel va fi greu să ne stabilim corect atât aliații, cât și adversarii.

În al doilea rând, trebuie să accelerăm europenizarea României, să „alergăm” mai repede către Occident. Este ceea ce se străduiesc să facă țările Europei Centrale - Polonia, Ungaria, Cehia, Slovacia, Slovenia și țările baltice. Fiecare dintre ele înțelege că europenizarea înseamnă în primul rând modernizare, foarte necesară unei eficiente funcționări a instituțiilor. Dar fuga spre Occident înseamnă nu numai progres economic, ci și protecție suplimentară, Vestul fiind hotărât să apere ceea ce-i al lui. Dar tocmai aici este marea întrebare, ce aparține de drept Apusului? România, ca de altfel și Bulgaria, nu are altă cale decât să „fugă” spre Occident.

În al treilea rând, trebuie să învățăm arta folosirii corecte a resurselor umane, reprofesionalizând România. Avem nevoie de profesioniști și de profesionalizare. În epoca cunoașterii, în care ne aflăm, „*a knowledge society*” cum spun documentele UE, *a putea* înseamnă în primul rând *a ști*. În era informațională, potența țărilor se măsoară nu în tancuri, ci în creiere, în inteligență. Astfel, cel mai respectat general american al acestor vremuri, David Petraeus, spunea că „*cea mai importantă armă a soldatului nu este pușca, ci mintea sa*”. Este important să ai resurse naturale, este important să ai o locație strategică, dar este vital să investești în oameni și în sisteme moderne de pregătire, în universități și centre de cercetare. Nu este o întâmplare că, dintre primele zece universități din lume, șapte sunt americane. Supremația SUA este, în primul rând, una tehnico-științifică și tehnologică și apoi una militară. Din această perspectivă, îndemnul academicianului Mircea

Malița ca România „*să iasă din ceața dorințelor, legendelor, a falselor presupuneri*” este mai actuală ca oricând. Avem nevoie de oameni care posedă cunoștințe clare și certe și nu de oameni doar cu opinii, avem nevoie și de rațiune nu numai de sentimente, avem nevoie de strategii pe termen lung și nu de abordări simpliste, mediatice, valabile doar astăzi și, eventual, mâine. Acest lucru nu va fi ușor de realizat. Încă ne luptăm cu moștenirea comunistă, un regim care a pus accentul pe obediență și nu pe competență. Dacă vrem să oferim un alt viitor țării noastre, trebuie să revenim la abordarea bazată pe merit și pe competență. Nu este o întâmplare că în limba engleză *intelligence* înseamnă și *inteligent*, *deștept*, recrutarea ofițerilor de informații făcându-se din cele mai bune universități.

Și, nu în ultimul rând, avem nevoie de onoare, de onoarea lucrului bine făcut, de onoarea de a-ți servi patria și a-ți ajuta semenii, de onoarea de a-ți apăra aliatul așa cum și el te apără pe tine. Este o onoare să-ți aperi patria și nu se poate apăra patria fără onoare. Iar onoarea este cu atât mai importantă cu cât importanța unui sistem sau subsistem este mai mare. Zona unde este cea mai mare nevoie de onoare este zona serviciilor de informații, pentru că, pe de o parte, aici se acumulează o mare parte din puterea unui stat, datorită informațiilor deținute, iar pe de altă parte, pentru că activitatea serviciilor fiind în mare măsură secretă și controlul guvernamental și parlamentar relativ firav, garanția lucrului făcut este dată tot de onoare. Putem suprapune onoarea peste patriotism dar, în final, indiferent cum o numim, nu se poate garanta altfel securitatea națională. Mai ales securitatea națională a unei țări sărace, dar unde mulți vor să se îmbogățească rapid.

DIRECȚIA GENERALĂ DE INFORMAȚII A APĂRĂRII - STRUCTURĂ ACTIVĂ, FLEXIBILĂ ȘI EFICIENTĂ A ARMATEI ROMÂNIEI-

*Amiral dr. Gheorghe MARIN
Șeful Statului Major General*

La 1 iulie 2009, sărbătorim zece ani de la înființarea Direcției Generale de Informații a Apărării, structură activă, flexibilă și eficientă a armatei, specializată în obținerea, prelucrarea și valorificarea datelor și informațiilor care pot influența securitatea națională în domeniul militar. Primul deceniu din istoria Direcției a permis cristalizarea relațiilor funcționale atât în interior, cât și cu celelalte structuri ale Ministerului Apărării Naționale sau în cadrul cooperării cu alte servicii de informații ale statului.

Provocările mediului de securitate actual și natura acțiunilor desfășurate de Armata României în operațiile din afara teritoriului național au impus dezvoltarea unui sistem care să răspundă nevoilor de informații utile ale tuturor beneficiarilor, de la câmpul tactic de luptă, până la decidentul militar și politic. Totodată, au fost realizați pași importanți pe calea dezvoltării protecției informative a structurilor militare naționale și a reprezentării militare internaționale, în contextul transformărilor militare și politice ale începutului de mileniu.

Punând în prim planul activității informația corectă și oportună, s-a realizat un sistem eficient de intelligence atât din

surse umane, cât și prin valorificarea eficientă a datelor culese din spectrul electromagnetic sau din cel vizual și electrono-optic.

Deosebit de utilă s-a dovedit activitatea structurilor de informații în teatrele de operații, în special acolo unde situația de securitate și cea geopolitică se transformă profund în timp scurt, iar siguranța acțiunilor desfășurate de militarii români, de aliați și parteneri depinde uneori de cel mai nesemnificativ, în aparență, detaliu.

Ne va rămâne în memorie jertfa supremă pe altarul profesiei a militarilor căzuți în Afganistan, al căror ultim gând a fost să-și ducă până la capăt misiunile încredințate, în folosul camarazilor și spre respectul lor și al generațiilor viitoare.

Cu prilejul celei de-a 10-a aniversări, transmit tuturor camarazilor care, prin munca lor informativă, oferă condiții optime de adoptare a unor decizii cât mai eficiente, celor care ne reprezintă în capitalele lumii sau celor care asigură protecția informativă a structurilor noastre militare sincerele mele felicitări. Le doresc să fie sănătoși, să aibă în permanență atenția trează pentru a sesiza la timp cel mai mic amănunt util securității naționale și să cinstească prin fapte și atitudine calitatea de militar al Armatei României.

DIRECȚIA GENERALĂ DE INFORMAȚII A APĂRĂRII - PREZENT ȘI PERSPECTIVE -

General-maior ing. dr. Gheorghe SAVU
Directorul General al Direcției Generale de Informații a Apărării

Anul acesta, la 1 iulie, Direcția Generală de Informații a Apărării împlinește 10 ani de la înființare. Acest moment reprezintă un prilej de reflecție asupra contribuției structurii noastre în cadrul Ministerului Apărării Naționale și al sistemului național de securitate, dar și de privire lucidă spre viitor.

Acest deceniu a fost marcat de numeroase procese necesare și importante pentru evoluția instituției militare românești, unul dintre acestea reprezentându-l transformarea Armatei Române, care, printre alte obiective, a urmărit profesionalizarea corpului militar și civil, prin diminuarea numerică și creșterea specializării personalului. Însă, după cum remarcă James Wolsey, fost director al CIA, pe măsură ce forțele militare se reduc, activitatea de informații devine tot mai importantă.

În organizarea și conducerea oricărei activități militare și al oricărui demers politico-militar la nivel strategic, un rol important revine structurii de informații a Armatei, care are sarcina de a asigura informarea oportună a organelor de conducere asupra evoluțiilor fenomenului militar și politico-militar internațional care ar putea afecta suveranitatea și integritatea statului și interesele sale pe

plan extern, în vederea fundamentării optime a strategiei de realizare a obiectivelor. Structura de informații pentru apărare constituie elementul-cheie al procesului de asigurare informațională atât a organelor strategice de decizie, cât și a celor de execuție.

Activitatea Direcției Generale de Informații a Apărării a fost conturată, de-a lungul celor 10 ani de existență, de o serie de acte normative menite să-i asigure legitimitatea și buna funcționare (ordinul ministrului apărării naționale nr. MS 69 din 23 iunie 1999, legea 346 din 2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale; ordinul ministrului apărării nr. M 85 din 07.05.2007 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului de conducere al Direcției Generale de Informații a Apărării și alte ordine de organizare internă).

Potrivit acestui cadru normativ, aria de responsabilitate a Direcției Generale de Informații a Apărării cuprinde obținerea, prelucrarea, verificarea, stocarea și valorificarea informațiilor și datelor referitoare la factorii de risc și amenințările interne și externe, militare și nonmilitare, care pot afecta securitatea națională în domeniul militar. De asemenea, în responsabilitatea instituției noastre intră și coordonarea aplicării măsurilor contra-informative și cooperarea atât cu serviciile /structurile departamentale naționale și de informații, cât și cu cele ale statelor membre ale alianțelor, coalițiilor și organizațiilor internaționale la care România este parte. La toate acestea de adaugă și asigurarea securității informațiilor clasificate naționale, NATO și UE, la nivelul ministerului.

În prezent, Direcția Generală de Informații a Apărării parcurge un proces

complex de adaptare instituțională la noile mutații care au survenit în mediul de securitate: riscuri și amenințări asimetrice, dinamica ridicată a evenimentelor cu impact asupra securității naționale (misiuni în teatrele de operații, cooperare internă și cu parteneri externi), provocări la adresa securității naționale din perspectivă politico-militară (calitatea statului român de membru al UE și al NATO), accentuarea competiției pentru accesul la resursele energetice și piețe de desfacere, afirmarea unor interese concurențiale în zone de interes strategic pentru România.

În contextul în care amenințările actuale sunt tot mai complexe și au un caracter tot mai dinamic, Direcția Generală de Informații a Apărării a trebuit să își adapteze misiunile la acest mediu acționând, în prezent, pentru prevenirea surprinderii strategice, pentru prevenirea și contracararea culegerii de informații din domeniul militar de către serviciile de informații adverse, pentru protecția obiectivelor și personalului Ministerului Apărării Naționale pe teritorii național și în teatrele de operații, a intereselor economice și patrimoniale ale Armatei, pentru prevenirea și combaterea actelor de terorism, în cooperare cu celelalte structuri cu atribuții în domeniul securității naționale; nu în ultimul rând trebuie amintite misiunile pe linia prevenirii și contracarării amenințărilor transfrontaliere, pe linia asigurării securității informațiilor clasificate și a sistemelor informatice și de comunicații, precum și pe direcția promovării și apărării intereselor politico - militare și militare naționale.

Strategia de transformare a Armatei României, adoptată în anul 2007, care vizează un proces continuu de dezvoltare și integrare de noi concepte, doctrine și capacități menite a asigura capacitatea de promovare și protejare a intereselor naționale și îndeplinirea angajamentelor în planul securității și apărării asumate în cadrul NATO, UE și față de alte organisme internaționale, implică Direcția Generală de Informații a

Apărării, în acord cu domeniul de responsabilitate și misiunile sale specifice.

Astfel, transformarea în domeniul „Informații pentru apărare” presupune remodelarea structurală și acțională a sistemului informațiilor pentru apărare, desfășurată în trei etape succesive:

- realizarea unui sistem al informațiilor pentru apărare, respectiv a unor structuri de informații, contrainformații și securitate militare flexibile și modulare, apte să răspundă cerințelor naționale de securitate și integrate în procesul de planificare operațională al NATO și al UE;
- dezvoltarea schimbului de informații în timp real la nivel național și aliat, având la bază un sistem viabil de furnizare de informații credibile, oportune și relevante;
- dezvoltarea structurilor de sprijin de informații având capacități de HUMINT, IMINT, SIGINT, puse la dispoziție în comun, precum și prin fuziunea capacităților de colectare și analiză.

În cei 10 ani de existență, Direcția Generală de Informații a Apărării a dezvoltat capacități de informații pentru apărare flexibile și dinamice, adaptate proiecției de forțe a Armatei române și noilor provocări ale mediului de securitate, care să obțină, să prelucreză și să valorifice datele și informațiile necesare decidenților politico-militari și militari în procesul de luare a deciziilor.

Au fost implementate proceduri NATO de informații, contrainformații și de securitate, fapt care a permis dezvoltarea capacităților de lucru în comun cu structurile militare NATO în teatrele de operații și perfecționarea managementului riscurilor, amenințărilor și vulnerabilităților din domeniul de responsabilitate al Direcției Generale de Informații a Apărării.

Locul pe care îl ocupă astăzi Direcția Generală de Informații a Apărării în cadrul sistemului național de securitate se datorează în primul rând calității muncii depuse de structurile pe care le are în compunere.

Direcția Informații Militare, structura de specialitate a Direcției Generale de Informații a Apărării, care desfășoară activități în domeniile informațiilor militare externe, informațiilor pentru luptă și diplomației apărării, asigură informarea-avertizarea în timp oportun a factorilor militari și politico-militari de decizie despre factorii de risc, amenințările și provocările la adresa securității naționale.

Direcția Contrainformații și Securitate Militară are ca misiune de bază identificarea, documentarea și contracararea riscurilor și amenințărilor la adresa securității naționale în domeniul militar, în scopul protejării personalului, informațiilor, bunurilor, activităților și structurilor Ministerului Apărării Naționale.

Detașamentul de Intervenție Rapidă are ca misiune de bază prevenirea și combaterea actelor de terorism îndreptate împotriva demnitarilor, personalului și obiectivelor Ministerului Apărării Naționale.

Centrul de excelență NATO în domeniul informațiilor obținute din surse umane (NATO CoE HUMINT & CI) asigură pregătirea în domeniul HUMINT, participă la elaborarea documentelor NATO în domeniul HUMINT și dezvoltă produse și servicii pentru a fi folosite în cadrul procesului de standardizare NATO. Existența acestui centru de excelență este expresia recunoașterii de către NATO a expertizei și profesionalismului personalului din cadrul instituției noastre.

Dezvoltarea cooperării, la nivel național și internațional, cu instituțiile implicate în

asigurarea securității a constituit o preocupare continuă pentru structura noastră, fiind o modalitate eficace de răspuns la amenințările globale actuale. Astfel, pe plan intern, Direcția Generală de Informații a Apărării a încheiat protocoale privind cooperarea cu Serviciul de Telecomunicații Speciale, Serviciul de Protecție și Pază, Serviciul Român de Informații și Serviciul de Informații Externe în domenii precum protecția informațiilor clasificate, SIGINT și monitorizarea comunicațiilor transmise prin satelit. Cooperarea Direcției Generale de Informații a Apărării cu partenerii externi a cunoscut o evoluție ascendentă, ca expresie a credibilității de care se bucură instituția noastră în cadrul structurilor similare din statele membre NATO și UE.

Un moment important în activitatea Direcției Generale de Informații a Apărării a fost înființarea Comunității Naționale de Informații, în anul 2005. Crearea acestei rețele funcționale a autorităților publice din sistemul securității naționale ne-a permis să ne afirmăm drept un contributor major cu date și informații pentru realizarea evaluărilor naționale în domeniul activităților de informații, contrainformații și securitate. Promovăm concepte și participăm activ în cadrul Comitetului coordonator, al Consiliului Operativ al CNI și al Oficiului pentru Informații Integrate.

Direcția Generală de Informații a Apărării, prin structurile pe care le coordonează, a colaborat activ cu partenerii săi interni din domeniul securității naționale pentru asigurarea Summit-ului Francofoniei și a Summit-ului NATO 2008.

De asemenea, a participat activ la exerciții specifice organizate în țară și străinătate: Proof of Principle 2007; Rotation 2008; Jackal Stone 2008; Unified Blade 2006-2008; Humexcom 2005-2006; Camo 2005-2008; Gordian Knot 2008; Joint Task Force - East Rotation 2008; exerciții SIGINT în perioada 2005 - 2008.

Pe parcursul celor 10 ani de activitate în slujba apărării și susținerii intereselor naționale, perioadă de timp marcată de două momente cheie ale evoluției societății românești - aderarea României la NATO și la UE, datorită unei strategii coerente și unitare de dezvoltare și a calității activității structurilor subordonate, importanța Direcției Generale de Informații a Apărării în cadrul Ministerului Apărării Naționale și al Comunității Naționale de Informații a cunoscut o evoluție ascendentă.

Consolidarea acestui statut obligă instituția noastră la continuarea unei politici performante de management pe termen lung, care să aibă în vedere următoarele

aspecte: dezvoltarea capacității operaționale, pentru a putea oferi opțiuni de răspuns la noile provocări la adresa securității și apărării naționale; de asemenea, continuarea armonizării cadrului legislativ național din domeniul apărării cu cel existent în țările membre NATO; dezvoltarea sistemelor IT și de comunicații; contribuția la strategia Uniunii Europene de edificare a unei politici de securitate comune; asigurarea sprijinului de informații pentru combaterea terorismului și contrabandei în cadrul activităților grupului de cooperare navală din Marea Neagră, Blackseafor; sporirea sprijinului dedicat luptei împotriva terorismului, prin amplificarea cooperării cu structurile abilitate în combaterea acțiunilor teroriste și prin continuarea participării cu personal și structuri de informații la coalitiile internaționale care luptă împotriva terorismului.

Având în vedere dinamica și complexitatea mediului actual de securitate, calitatea expertizei și experiența acumulată până în prezent de către Direcția Generală de Informații a Apărării, sunt ferm convins că ne vom îndeplini în continuare cu succes obiectivele asumate, punând accent pe principiile flexibilității, cooperării naționale și internaționale, abordării multidisciplinare și specializării personalului.

IMPORTANȚA ÎNFIINȚĂRII DIRECȚIEI GENERALE DE INFORMAȚII A APĂRĂRII ÎN CADRUL PROCESULUI DE TRANSFORMARE A ARMATEI ROMÂNE

General (r.) Gheorghe ROTARU
*Director General al Direcției Generale de Informații a Apărării
în perioada 1999 - 2005*

Înființarea, la 01.07.1999, a Direcției Generale de Informații a Apărării, subordonată ministrului Apărării Naționale, a reprezentat răspunsul pragmatic al statului român și, implicit, al Ministerului Apărării Naționale la tot ceea ce au însemnat cel puțin trei obiective strategice majore:

- inițierea și dezvoltarea mecanismelor de parteneriat cu NATO, de la aderarea la Parteneriatul pentru Pace (PpP), în anul 1994, până la demararea, în 1999, a Planului de Acțiune pentru Aderare (Membership Action Plan - MAP);
- întărirea profilului de furnizor de securitate la nivel regional, prin implicarea și consolidarea mecanismelor de securitate regională instituționalizate, inițial în regiunea Europei de Sud-Est și ulterior, după anul 2000, în regiunea Mării Negre;
- participarea cu efective care, în timp, au devenit tot mai numeroase și interoperabile cu Aliații, în diferite teatre de operații.

Direcția Generală de Informații a Apărării a subordonat cele două mari structuri

existente la acel moment cu atribuții în domeniul informațiilor militare - Direcția Informații și Reprezentare Militară (DIRM) și Direcția Siguranță Militară (DSM) - și a înființat componente menite să răspundă la noile forme de cooperare, interne și internaționale, la amenințările asimetrice și la tot ce înseamnă intelligence, contrainformații și securitate militară, în cadrul unei armate aparținând unui viitor stat membru NATO. Culegând informații deopotrivă de pe întreg teritoriul țării și din toate zonele de interes ale lumii, Direcția Generală de Informații a Apărării a devenit furnizoarea unor materiale informative de nivel strategic pentru factorii de decizie politico-militari ai României, fiind de la început puternic implicată în procesul de aderare a României la NATO.

Parteneriatul pentru Pace și primul Program Individual de Parteneriat, semnarea Acordului de Securitate cu NATO, a Acordului SOFA (1995), demararea exercițiilor și aplicațiilor comune cu statele membre NATO și parteneri de cooperare, cursurile, seminariile și conferințele organizate sub egida NATO, deschiderea spațiului aerian al României (în martie 1999) pentru avioanele forțelor aeriene ale statelor membre ale Alianței participante la operațiunea „Allied Force” au însemnat sute și mii de militari și civili din cadrul Ministerului Apărării Naționale supuși procesului de *vetting*, în vederea obținerii avizelor și certificatelor de securitate pentru a participa la aceste activități. Acest efort uriaș nu se putea realiza decât în sistem „joint”, cu contribuția Direcției Informații și Reprezentare Militară

și a Direcției Siguranță Militară. De asemenea, atribuțiile pe linia asigurării securității fizice, a personalului, a activităților desfășurate de militari și, nu în ultimul rând, pentru asigurarea protecției forței impun contribuția comună a structurilor de informații, contrainformații și securitate militară.

Perioada 1994-1999 a marcat o deschidere fără precedent pentru cooperarea militară și politico-militară cu statele membre NATO și cu cele partenere, în acest interval fiind organizate mai multe dialoguri individualizate România - NATO și întocmindu-se primul Program Individual de Parteneriat România - NATO.

Participarea, începând cu 1997, la Forța Multinațională de Pace din Sud-Estul Europei (MPFSEE), în cadrul căreia s-a dezvoltat SEEBRIG (începând cu 1998), la activitățile CENCOOP, la misiunile ONU (UNOSOM II, UNAVEM III, UNMIK și MONUC) a constituit o provocare puternică și pentru serviciile militare de informații, contrainformații și securitate militară.

În acest context, înființarea Direcției Generale de Informații a Apărării nu a fost numai un răspuns la provocările impuse de cooperarea fără precedent, în domeniile de responsabilitate, rezultată din participarea la Parteneriatul pentru Pace, ci a fost, mai mult, o decizie salutară de a construi un serviciu de informații pentru apărare al unei Armate aparținând României - viitor stat membru NATO (eveniment consfințit în aprilie 2004).

Pregătirea ofițerilor de informații și contrainformații, adaptarea procedeele de lucru și de cooperare cu statele membre ale Alianței, înzestrarea cu echipamente compatibile au însemnat un efort continuu, imens și au evidențiat, tot mai mult, necesitatea unei coordonări unice a selecționării, finanțării, elaborării doctrinelor compatibile cu cele ale NATO, precum și a unei coordonări a operațiilor de informații, contrainformații și securitate militară.

Această coordonare unică s-a impus și în domeniul pregătirii personalului pentru

operațiile comune cu statele membre NATO, în cel al lucrului în sistemele de informare reciprocă, precum și în acela al standardizării procedurilor. De altfel, Direcția Generală de Informații a Apărării a luat în calcul, încă de la înființare, unele priorități de acțiune care au vizat atingerea și menținerea unui nivel de pregătire corespunzător statutului vizat de România, acela de membru NATO. Pe măsura dezvoltării cooperării cu statele membre NATO, Direcția Generală de Informații a Apărării a adaptat unele dintre aceste strategii de acțiune, având în vedere câteva elemente fundamentale:

- adaptarea structurilor în scopul intensificării cooperării cu statele membre ale NATO și pregătirea pentru misiuni specifice de tip înrunit (atât prin exerciții militare, cât și prin acțiuni în teatrele de operații, inclusiv în cadrul efortului global de luptă împotriva terorismului); cooperarea României cu statele NATO, înainte de aderarea sa ca membru cu drepturi depline al Alianței, a făcut ca operațiile comune cu aliații să poată deveni, în scurt timp, mai ample, atingând un grad sporit de complexitate și dificultate și, fapt extrem de important, a consolidat încrederea partenerilor de coaliție în profesionalismul militarilor români;
- înzestrarea corespunzătoare: integrarea în structurile nord-atlantice nu putea fi realizată decât în baza unei adaptări logistice la standardele Alianței; din acest motiv, a fost imperios necesară achiziționarea unor sisteme tehnice de ultimă generație, echiparea unor obiective de importanță strategică cu sisteme de protecție competitive și, totodată, modernizarea sistemelor de comunicații și a celor tehnice de culegere a informațiilor, ca și dezvoltarea domeniului cyberintelligence;
- perfecționarea personalului în domeniul informațiilor, siguranței militare, al securității informațiilor, dar și pe linia securității industriale, a securității fizice și a prevenirii și combaterii amenințărilor

și acțiunilor de tip asimetric; în acest context, nu trebuie pierdute din vedere contactele directe între experții români și cei ai statelor membre NATO, care au condus la realizarea unor programe de informare oportună pe problemele traficului de armament și materialelor susceptibile de a fi folosite în acțiuni cu caracter terorist;

- dezvoltarea cooperării la nivel național și internațional cu statele aliate, pe diverse domenii de competență.

Acum, la zece ani de la înființare, contribuția Direcției Generale de Informații a Apărării și, în general, a Ministerului Apărării Naționale la succesul multora dintre acțiunile coaliției mondiale antiteroriste ne apare cu mult mai clară și se poate spune chiar că, în unele privințe, a depășit viziunea strategică inițială. Se cuvine reliefată cu acest prilej contribuția Direcției Generale de Informații a Apărării cu ofițeri de legătură, cu structuri HUMINT și de analiză în teatrele de operații ale diferitelor misiuni derulate sub egida NATO, UE sau ONU, care s-a dovedit deosebit de importantă, una dintre dovezile cele mai elocvente fiind aprecierile superlative la adresa profesionalismului militarilor români, formulate în nenumărate rânduri de comandanții statelor aliate sau parteneri sub comanda cărora s-au aflat aceștia. În Irak și în Afganistan, atât partenerii de Coaliție, din prima țară, cât și cei de Alianță, din a doua, îi apreciază foarte mult pe camarazii români din zona de intelligence. În aceste două spații, România a venit cu tot ceea ce înseamnă mai bun în intelligence, cu experți în domeniul IT-ului și al analizei. De pildă, în Irak, în cadrul Diviziei Multinaționale Centru-Sud, România a participat cu un detașament de informații care a cuprins atât HUMINT, cât și cercetarea spațiului electromagnetic. S-au folosit avioane fără pilot, care nu sunt la îndemâna oricărui serviciu de informații. Pe teren, aceste lucruri se traduc nu numai în capacitatea de a acționa a unui serviciu

de informații, ci și în aceea de a comunica. În plus, o simplă referire la numeroasele serii de militari care au participat la misiunile din Irak, Afganistan și Balcani, precum și la camarazii care lucrează la Cartierul General și la comandamentele NATO este în măsură să creeze o reprezentare suficient de cuprinzătoare asupra experienței cu care vin în țară acești oameni.

Armata României are deja un număr foarte mare de militari apți să lucreze într-un mediu multinațional, iar la Bruxelles contribuția românească pe acest palier este foarte apreciată. România a răspuns mereu prompt la toate cererile de participare la misiuni internaționale (Balcani, Afganistan și Irak). În acest context, trebuie subliniat faptul că, în teatrele de operații din Balcanii de Vest (în Kosovo sau în Bosnia și Herțegovina) și din Orientul Mijlociu (în Afganistan și în Irak - până la retragerea forțelor noastre militare din această țară, stabilită pentru luna iulie 2009), România dispune de câte o Celulă Națională de Informații (National Intelligence Cell), lucru care se cuvine apreciat deopotrivă drept o onoare și o probă a încrederii de care România se bucură în cadrul Alianței Nord-Atlantice. Trebuie amintită, de asemenea, contribuția ofițerilor români în cadrul Structurii de Informații a Coaliției Internaționale din Tampa, Florida (USCENTCOM, SUA).

În același timp, merită adusă în atenție participarea Armatei României la activitățile

bilaterale și multinaționale organizate cu state membre NATO, la cele organizate de structuri NATO (conferințe, simpozioane și lucrări ale diferitelor comitete), precum și prezența generalilor, ofițerilor, subofițerilor și personalului civil în cadrul comandamentelor NATO. De asemenea, nu trebuie uitate acordurile de protecție a informațiilor clasificate pe care Direcția Generală de Informații a Apărării le-a încheiat cu statele membre NATO și cu state partenere.

Direcția Generală de Informații a Apărării este o instituție de valoare fiindcă a rămas consecventă în modul de selecționare și în cel de examinare pentru cei care urmează să îndeplinească diferitele misiuni din aria sa de responsabilitate. Înainte, un cunoscător de limba engleză sau franceză era apreciat ca foarte bun. Acum, engleza a devenit o limbă de lucru și deja există cursuri de pregătire în domeniul limbilor orientale (arabă, turcă). Totodată, instituția are foarte mulți analiști de mare valoare. De asemenea, există domenii, inclusiv IT, unde are experți de mare clasă.

Activitatea de intelligence presupune foarte multă muncă și perfecționare zilnică. Pentru a deveni cu adevărat un lucrător profesionist în acest domeniu, trebuie să treci prin multe provocări și situații limită.

La toate aceste eforturi contribuie substanțial și un sistem de analiză multisursă, care se perfecționează permanent. Nu trebuie pierdut din vedere faptul că, în munca operativ-informativă, înaltul profesionalism se formează într-un răstimp îndelungat, nefiind exagerat să vorbim chiar de perioade de până la 10 ani.

Prin dezvoltarea capacităților HUMINT, SIGINT, IMINT și MASINT, Direcția Generală de Informații a Apărării a urmărit să dea curs unui program de prevenire și combatere a terorismului maritim, cu atât mai mult cu cât Regiunea Extinsă a Mării Negre se află printre prioritățile consemnate în Strategia Națională de Securitate.

O altă dimensiune prioritară a strategiei Direcției Generale de Informații a Apărării a constituit-o, încă de la început, protecția antiteroristă a structurilor militare românești și străine de pe teritoriul național, menționând în acest sens activitatea desfășurată în Dobrogea pentru rotirea unor trupe aflate în misiune în Balcani, unde a existat de la început o cooperare strânsă cu structurile de specialitate din cadrul Ministerului de Interne și Serviciului Român de Informații.

Trebuie amintit în acest context faptul că, în privința contracarării pericolelor asimetrice, în lupta împotriva terorismului de exemplu, metodele sunt mereu noi. Inamicul este invizibil și acționează exclusiv pe baza surprinderii. De aceea, modul de răspuns al serviciilor de informații a evoluat după 11 septembrie 2001, iar cei care lucrează în acest domeniu trebuie să fie mereu la curent cu noile provocări, să anticipeze și să prevină acțiunile ostile. Acest lucru presupune o permanentă pregătire și adaptare, referindu-ne în acest sens la forma de organizare, la selecționarea și pregătirea oamenilor. O bună conlucrare cu serviciile care au mai multă experiență sau una similară necesită oameni bine pregătiți, iar Direcția Generală de Informații a Apărării selecționează nu numai ofițeri tineri, ci și civili, cu toții oameni valoroși în domeniile

unde lucrează. Condiția este să muncească foarte mult.

Reorganizarea Direcției Generale de Informații a Apărării, după cele mai actuale modele NATO, a vizat și dezvoltarea capacităților de cooperare cu Alianța și statele membre NATO în lupta împotriva terorismului și în acțiunile de asigurare a securității. Această problemă a reorganizării Direcției Generale de Informații a Apărării, în subiectele de mare actualitate și de perspectivă, mai cu seamă în ceea ce privește lupta împotriva terorismului și asigurarea securității în Europa și în lume, a făcut obiectul unor discuții cu șefi ai unor servicii de informații NATO, prilej cu care disponibilitatea Direcției Generale de Informații a Apărării de a acționa împreună cu Alianța a fost foarte apreciată.

Și, nu în cele din urmă, trebuie subliniat rolul major al diplomației apărării în promovarea intereselor naționale și în asigurarea securității naționale. A lucra în diplomația apărării este o provocare pentru oricine, iar un bun diplomat militar trebuie să aibă o experiență aparte, să fie interesant pentru cei cu care discută, lucru esențial pentru crearea unor relații de muncă valoroase țării. De aceea, acesta trebuie să acopere o arie largă de subiecte, începând de la socializare până la problemele strict necesare funcției pe care o îndeplinește.

Cu mențiunea că eforturile Direcției Generale de Informații a Apărării în domeniul apărării nu reprezintă decât un segment al efortului național în domeniu, această aniversare ne prilejuiește un moment potrivit

de a ne arăta bucuria că această instituție a devenit, în timp, unul dintre cele mai puternice servicii de informații din România. Beneficiind de structurile de informații, contrainformații și securitate militară și, implicit, de analiză multisursă întrunită, Direcția Generală de Informații a Apărării își probează valoarea prin informațiile pertinente, din domeniul apărării, puse la dispoziția CSAT, conducerii Ministerului Apărării Naționale, Armatei României și Comunității Naționale de Informații.

Participarea Direcției Generale de Informații a Apărării în teatrele de operații cu structuri HUMINT, IMINT, SIGINT și cu capacități de analiză multisursă, precum și rezultatele obținute au determinat NATO să ia în considerare, pentru operațiile multinaționale, capacitatea de nișă oferită de România prin Direcția Generală de Informații a Apărării.

Chiar dacă tot ceea ce s-a spus aici nu arată, probabil, pe deplin ce presupune această muncă de mare răspundere, întrucât marile realizări ale personalului din structurile de informații rămân, cel mai adesea, în umbră, se poate totuși sublinia, fără nicio rezervă, pe baza performanțelor, că, la ora actuală, Direcția Generală de Informații a Apărării este o instituție de elită a Ministerului Apărării Naționale, a Armatei României și a sistemului de securitate națională. Am astfel profunda convingere că instituția este în măsură să-și îndeplinească rolul la nivelul cel mai ridicat pe care ni-l dorim cu toții pentru asigurarea securității naționale a României.

COOPERAREA DINTRE STRUCTURILE DE INFORMAȚII ALE ARMATEI ROMÂNE ȘI SERVICIILE STRĂINE DE INFORMAȚII

*General (r.) ing. prof. univ. dr. Sergiu MEDAR
Director General al Direcției Generale de Informații a Apărării în 2005*

Amenințările la adresa lumii contemporane sunt mai complexe decât oricând, marcate nu numai de impredictibilitate, dar și de amprenta diferențelor de cultură dintre entitățile care le generează și cele care trebuie să riposteze, de omnidirecționalitatea acestora, de efectele colaterale pe care le pot provoca și, nu în ultimul rând, de modalitatea în care diferitele state sau grupări le pot folosi în interese strategice mai mult sau mai puțin predictibile, cu efecte pe termen mediu sau lung.

Trăsătura comună a acestor amenințări o constituie, fără îndoială, globalizarea lor, nu neapărat ca manifestare ci, în primul rând, din perspectiva efectelor. Chiar și atunci când amenințarea se manifestă local sau regional, efectele conflictului local sau regional pe care l-ar putea provoca sunt, de cele mai multe ori, globale.

De la înființarea sa, Direcția Generală de Informații a Apărării, prin structurile sale, a înțeles că, la amenințările globale, riposta nu poate fi decât globală.

Amenințările și conflictele actuale vor aduce câștig de cauză doar celor care

vor avea posibilitatea de a se adapta noilor realități, de a-și integra acțiunile în noile elemente ale spațiului informațional, fluid, înșelător și îndeosebi complex integrat.

A devenit deja un truism faptul că informațiile joacă, poate, cel mai important rol în conducerea operațiilor militare. În mod implicit, întregul sistem de apărare al statelor este dependent de informații, ajungându-se la o dependență totală a tuturor componentelor sistemelor naționale de apărare, de mijloacele informatice la dispoziție.

Secolul al XXI-lea marchează începutul unei noi ere, era informațională. Totul are de acum alte dimensiuni, iar războiul se va duce, practic, în toate dimensiunile și mediile: aerian, maritim, terestru, spațial și informațional. Cea mai nouă dimensiune a confruntării, spațiul informațional, echivalează cu cea mai spectaculoasă revoluție existentă, inclusiv în domeniul acțiunii militare.

Structurile internaționale de securitate, în primul rând Alianța Nord-Atlantică, au suferit profunde transformări adaptându-se noului mediu de securitate. Statuând, prin declarația finală a Summit-ului de la Riga, securitatea liniilor de transport energetic drept una dintre misiunile prioritare ale NATO, Alianța a devenit dintr-una politico-militară o alianță de securitate. De aici a devenit necesar ca misiunile de culegere de informații ale statelor membre să se diversifice, ele evoluând de la abordarea unor ținte strict militare către ținte care pot influența securitatea statelor și, implicit, securitatea globală.

Superioritatea în domeniul informațiilor trebuie să se realizeze prin creșterea sprijinului cu informații strategice ce cuprind:

- avertizarea timpurie în domeniile definite ca amenințări la adresa securității statelor membre ale Alianței;
- analiza potențialelor de dezvoltare a acestor amenințări dincolo de hotarele Alianței;
- monitorizarea factorilor de risc trans-național, geopolitic, economic, politic, sociologic și militar, pentru a preveni transformarea acestor riscuri în amenințări.

După cum se vede, întreaga activitate de informații este redirecționată dinspre apărare către securitate. Conceptul de securitate al Alianței Nord-Atlantice este văzut și sub aspectul acțiunii asupra amenințărilor, acolo unde acestea sunt generate. De aceea, pe lângă creșterea gamei amenințărilor care sunt identificate la adresa statelor membre și a celor partenere, s-a lărgit mult și aria geografică în care Alianța acționează și s-a diversificat natura operațiilor la care participă.

Plecând de la aceste deziderate, Direcția Generală de Informații a Apărării a reușit nu numai să-și creeze structuri și mijloace capabile să depisteze asimetria în amenințări, dar chiar să creeze asimetrie prin valoarea informațiilor obținute și, mai ales, printr-o relație onestă și profesională cu factorii de decizie.

Structurile de informații militare pun la dispoziția factorilor de decizie politico-militari și militari informațiile necesare în procesul de luare a deciziei politico-militare sau militare. Evoluțiile actuale ale relației dintre serviciul de informații și factorul de decizie arată că acesta din urmă are nevoie nu numai de informații, ci mai ales de cunoaștere, ca element superior intelligence-ului. De la înființarea sa, Direcția Generală de Informații a Apărării, prin structurile sale subordonate, a aplicat forma modernă a acestei relații, punând la dispoziția factorilor de decizie intelligence acționabil și furnizând variante de acțiune cu analiza posibilelor implicații ale deciziei liderului sau comandantului.

Furnizarea de cunoștințe cu privire la amenințările cu implicații globale nu poate fi posibilă folosind în mod exclusiv doar propriile capacități de culegere de informații.

Nevoia de colaborare, de cooperare în domeniul intelligence, care în prezent este evidentă, acum 10 ani era pusă sub semnul îndoielii. Făcând dovada clarviziunii, Direcția Generală de Informații a Apărării și structurile subordonate au insistat pe soluția cooperării cu alte servicii de informații, chiar și atunci când procesul schimbării de mentalitate în domeniul intelligence abia începuse în România.

Cooperarea cu structurile străine de informații a început prin vizite reciproce de prezentare, fiind rapid urmată de schimburile de informații. Acestea, chiar înainte de aderarea României la NATO, au avut la bază schimburile de informații cu partenerii, precum și schimburile de intelligence cu viitorii și actualii aliați.

În ceea ce privește cooperarea bilaterală, structurile de informații militare ale Armatei Române au impresionat prin abordarea directă, sinceră, și prin disponibilitatea pentru cooperare. Propunerea părții române de a face o prezentare a propriului serviciu de informații, în anul 1993, la Washington, a surprins întreaga comunitate de informații a SUA, România fiind astfel primul stat din fostul bloc comunist care făcea un asemenea pas spre colaborare. Acest demers a marcat începutul unei colaborări de succes. Au urmat deschideri către toți viitorii parteneri ai Alianței Nord-Atlantice spre care se îndrepta atunci România.

Dacă încercăm să rememorăm începuturile în domeniul schimbului de informații, ne vom aminti că primele întâlniri comune se refereau la definirea termenilor specifici și a procedurilor în domeniul intelligence. Foarte repede am constatat însă că acesta nu era nicidecum un impediment, esența activității fiind pretutindeni și de veacuri aceeași.

În cooperarea cu Alianța Nord-Atlantică în domeniul intelligence, nu trebuie să uităm faptul că România a fost primul stat non-NATO care, în anul 2000, a avut, într-un teatru de operații în care participa, o coaliție sub conducerea NATO, o celulă de informații militare. Contribuția cu informații la Alianța

Nord-Atlantică a atras de atunci atenția asupra viitoarei contribuții a țării noastre.

În octombrie 2001, imediat după ce tragedia de la 11 septembrie 2001 a șocat întreaga lume, pe baza hotărârii CSAT, Armata Română și-a oferit o serie de capacități pentru participarea la lupta împotriva terorismului. Una dintre aceste capacități a fost disponibilitatea de a oferi intelligence. Ulterior s-a dovedit că a făcut-o cu mare profesionalism.

Dezvoltarea schimbului de informații (*intelligence sharing*) în timp real, la nivel aliat și național, la nivelurile strategic, operativ și tactic, are la bază:

- un sistem sigur, flexibil și prompt de furnizare de informații credibile, oportune și relevante;
- dezvoltarea structurilor de sprijin cu informații;
- extinderea capacităților de culegere de informații prin dezvoltarea capacităților HUMINT, a imageriei prin satelit și interceptării comunicațiilor satelitare clasice și a altor emisii electromagnetice; de asemenea, este necesară integrarea unor elemente cu specific nemilitar în structurile de analiză sau accesul la expertiza acestora în domenii precum sociologie, ordine publică, economie, psihologie socială sau teologie, și abordarea standardizării ca mijloc de integrare rapidă a sistemelor și de asigurare a interoperabilității tehnice cu structuri similare aliate;
- onestitatea în procesul de schimb de informații pentru evitarea circulației în cerc a informației;
- asigurarea permanentă a protecției surselor;
- evitarea tendințelor de secretomanie excesivă.

În schimbul de informații, condiția principală este să ai ce oferi. Doar serviciile de informații puternice sunt capabile de a face schimb de informații pentru că doar acestea au ce oferi. Nu poți niciodată oferi ceea ce ai primit de la un alt serviciu, ci doar ceea ce ai cules și procesat cu propriile capacități.

Din experiența acumulată și mai ales din analizele efectuate, s-a constatat în timp scurt eficiența schimbului de informații. Baza de date a crescut, procesul de confirmare sau de încrucișare a informațiilor a devenit mai facil, iar mediile de culegere de informații s-au diversificat.

După o altă perioadă de timp, a avut loc un proces natural de selecționare a partenerilor de cooperare. Unii parteneri aveau în continuare o mentalitate bazată pe secretomanie excesivă. Alții, sub această imagine, ascundeau practic lipsa de capacități. Din această selecție s-au ales partenerii solizi cu care s-au extins relațiile de colaborare trecând treptat de la schimburile de informații către cooperarea în domeniul operativ.

Este cunoscut faptul că în intelligence este esențial să simți, să intuiești fenomenele dintr-o anumită țară sau zonă. Un serviciu de informații poate să știe, să înțeleagă ce se întâmplă în acea zonă, dar nu va putea să intuiască posibilele evoluții viitoare. Aceasta nu o vor putea face decât cei care își au „rădăcinile” acolo. Acesta este un alt motiv pentru care cooperarea cu serviciile de informații din zonele adiacente zonelor de interes este extrem de productivă.

Cu timpul, experiența ne-a învățat care este diferența între schimbul de informații bilateral și multilateral. Am învățat, după unele stângăcii, cum, în schimbul multilateral de informații, poți să păstrezi valoarea informațiilor respectând mândria națională sau sensibilitățile fiecăruia dintre parteneri.

Cooperarea în domeniul intelligence impune o etapă nouă în conlucrarea dintre serviciile de specialitate: deplasarea centrului de greutate dinspre schimbul de informații cu caracter de generalitate spre cooperarea pe cazuri și acțiuni punctuale, ca modalitate de valorificare optimă a potențialului oferit de partenerii implicați.

Colaborarea cu serviciile naționale române de informații a fost întotdeauna pentru Direcția Generală de Informații a Apărării și structurile sale subordonate o

activitate naturală, deschisă, desfășurată în mod curent, fără rețineri sau restricții. Deschiderea de care a dat dovadă Direcția Generală de Informații a Apărării a găsit în rândul partenerilor naționali aceeași disponibilitate spre beneficiul tuturor acestor servicii. Comunitatea națională de informații nu a dat decât formula instituțională a unei colaborări deja existente a Direcției Generale de Informații a Apărării cu aceste servicii.

Pentru a face față provocărilor induse de globalizare și societatea informațională la adresa intereselor de securitate, în interiorul țărilor sau în spațiul euro-atlantic, structurile de informații sunt supuse unui amplu proces de transformare.

Transformarea structurilor de informații reprezintă un proces continuu de dezvoltare și integrare de noi concepte, strategii, doctrine și compatibilități, cu scopul de a îmbunătăți eficiența și gradul de interoperabilitate al acestora și de adaptare la noul mediu de securitate, complex și în schimbare rapidă, care evidențiază necesitatea de reevaluare a informației ca factor de putere.

Acest proces de transformare impune schimbări la nivelul doctrinelor, organizării structurilor de informații, educației și managementului personalului, activităților de culegere și analiză.

Transformarea structurilor specifice vizează două domenii de interes major: conceptual și al capacităților. În plan doctrinar, Direcția Generală de Informații a Apărării, prin structurile sale subordonate, a acționat pentru reducerea ciclului informa-

țional, prin sporirea vitezei de culegere, analiză și diseminare a datelor și informațiilor, creșterea calității și vitezei de analiză/elaborare a produselor informative, prin introducerea sistemelor moderne de gestiune și prelucrare a informațiilor.

Contribuțiile doctrinare la procedurile NATO aduse de către structurile Direcției Generale de Informații a Apărării au constituit elemente de viziune în evoluția Alianței Nord-Atlantice. Asigurarea cu informații multisursă în teatrul de operații, prin prezența la fața locului a propriilor structuri HUMINT, SIGINT și IMINT, sub comandă unică, precum și prin intermediul propriei structuri de analiză situate chiar în teatrul de operații, a constituit la vremea respectivă noutatea cu care Armata Română și-a adus contribuția la diversificarea și eficientizarea căilor și mijloacelor de acțiune ale Alianței Nord-Atlantice. Acestea sunt argumente ale faptului că NATO a aprobat propunerea română și a decis deschiderea unui Centru de Excelență HUMINT în România.

O altă inițiativă a structurilor de informații ale Armatei Române este Conferința Serviciilor de Informații militare din zona Marea Neagră - Marea Caspică. Punând la aceeași masă lideri ai serviciilor de informații militare din țări cu culturi, civilizații, mentalități și, mai ales, interese diferite, s-a reușit identificarea amenințărilor care ar trebui să unească pe toți aceia care sunt responsabili pentru dezvoltarea în

pace a națiunilor și popoarelor. Serviciile de informații au această responsabilitate pentru că ele sunt ochii prin care decidenții politici și militari văd și fața nevăzută a lumii.

Nu trebuie însă să cădem în greșeala că, în noul mediu de securitate, acționează exclusiv forțe omnidirecționale cu moduri de amenințare perfide sau sofisticate. Evenimentele militare din Caucazul de Sud din vara anului 2008 au dovedit faptul că un conflict clasic asupra unui stat vecin nu poate fi exclus. Rezultă deci că serviciile de informații pentru apărare trebuie să-și păstreze capacitățile clasice de culegere de informații, ca și capacitățile de analiză ale unor conflicte de tipul celor din al Doilea Război Mondial.

Referitor la viziunea pe care orice serviciu de informații trebuie să o aibă asupra viitorului, aceasta trebuie să anticipeze

viitoarele cerințe sau evoluții ale mediului de securitate și, de aici, condițiile proprii transformări și modernizări. Gândirea proactivă a liderilor, cu anticiparea evoluțiilor viitoare, în vederea propriei adaptări, va găsi serviciul pregătit la momentul solicitării. Aceasta este precondiția succesului.

La înființarea sa acum 10 ani, prima preocupare a Direcției Generale de Informații a Apărării - ca și a structurilor subordonate - a fost de întinerire accelerată a personalului, simultan cu un atent proces de profesionalizare. Rezultatele acestui proces s-au văzut în rezultatele obținute, în recunoașterea bi-și multilaterală a valorii structurilor militare de informații și, mai ales, prin tinerețea și profesionalismul liderilor de astăzi ai acestor structuri, de care înaintașii lor nu pot să fie decât mândri și mai mult decât mulțumiți.

ROLUL DIRECȚIEI GENERALE DE INFORMAȚII A APĂRĂRII ÎN SPRIJINUL CU INFORMAȚII AL CATEGORIILOR DE FORȚE DIN ARMATA ROMÂNIEI

General-locotenent (r) Constantin CROITORU
Director General al Direcției Generale de Informații a Apărării
în perioada 2006 – 2007

Analiza mediului de securitate actual reliefează, tot mai mult, aspectele noi și în permanentă schimbare și adaptare a ceea ce definim ca fiind amenințări la adresa păcii, dezvoltării economice și continuării tuturor proceselor democratice.

Chiar dacă amenințările au forme noi de manifestare, iar posibilitatea unor noi confruntări clasice (tip război) s-a redus substanțial, nu există niciun argument care să fundamenteze excluderea acestora în viitor. Deși există o atitudine generală, pe plan mondial, de reducere a forțelor armate și a arsenalului lor clasic sau mai modern, acest lucru nu înseamnă renunțarea la armată, ci reprezintă un proces de adaptare a structurilor și misiunilor acesteia la noile realități ale lumii contemporane, bineînțeles în concordanță cu posibilitățile de bugetare ale acestui proces. Ideea generală a acestui proces este aceea de reducere prin modernizare.

Este clar că sfârșitul Războiului Rece a marcat un nou început al abordărilor problematicilor mediului de securitate, mediu concretizat de câteva direcții noi:

- problemele care țin de dimensiunile non-militare de securitate au luat locul celor de natură militară, însă fără a le elimina;
- declanșarea lărgirii spațiului euro-atlantic și al Uniunii Europene;
- căutări în asumarea de către NATO și UE a noi roluri;
- afirmarea luptei împotriva terorismului, ca principal obiectiv al agendei tuturor instituțiilor și organizațiilor internaționale de securitate în afara frontierelor lor inițiale;
- problematica de securitate devine mai complexă, aceasta abordând terorismul, dar și sărăcia, crima organizată, proliferarea armelor de distrugere în masă, dezastre ecologice, competiția pentru resurse naturale etc.

Este unanim recunoscut faptul că pericolele și amenințările la adresa securității tind să devină transnaționale și mai puțin predictibile decât amenințările militare tradiționale.

În contextul acestui schematic tablou al mediului de securitate actual apreciem că este necesară și prezentarea unor aspecte specifice cadrului național românesc.

Politica de apărare națională a României este orientată spre protecția împotriva riscurilor și amenințărilor care pun în pericol drepturile și libertățile fundamentale ale omului, precum și bazele existenței statului român. Această politică este susținută prin fundamentele legislative existente, din care amintesc:

- a) Legea 473/2004 privind planificarea apărării și care stabilește următoarele:

- planificarea apărării, atribut și competență esențială a politicii de apărare, reprezintă un complex de activități și măsuri care vizează promovarea intereselor naționale, definirea și îndeplinirea obiectivelor securității naționale a României în domeniul apărării;
- principalele documente care fundamentează planificarea apărării la nivel național sunt Strategia Națională de Apărare și Programul de guvernare;
- Ministerul Apărării Naționale elaborează: Carta Albă a Apărării, Strategia Militară detaliind, apoi, aspectele principale în Directiva de planificare a apărării și Programele majore.

b) Strategia Națională de Apărare, aprobată de Parlamentul României în ședința comună din noiembrie 2008, în primul său capitol, definește cadrul general și fundamentele Strategiei Naționale de Apărare a țării:

- se fundamentează pe Constituție și legile naționale din domeniul apărării și este armonizată cu Strategia Europeană de Securitate, Conceptul Strategic al NATO, precum și cu documente relevante ale celor două organizații;
- principalele valori: democrația, libertatea, egalitatea și supremația legii, respectiv demnitatea omului;
- interesele naționale: menținerea integrității, unității, suveranității, independenței și indivizibilității statului român etc.

În celelalte articole, Strategia Națională de Apărare stabilește obiectivele apărării naționale, direcțiile de acțiune în domeniul apărării, resursele pentru apărare.

c) Programul de guvernare, în ultimul său capitol (nr. 29), se referă la „Securitatea națională” subliniind:

- scopul fundamental al acțiunii guvernamentale în domeniul securității naționale: crearea condițiilor politice, organizatorice și administrative necesare pentru ca, printr-o guvernare eficientă să putem garanta securitatea națională prin exer-

citarea deplină a drepturilor și libertăților cetățenești, asumarea conștientă a responsabilităților de către toate componentele societății, perfecționarea capacității de decizie și de acțiune;

- obiectivele de guvernare: îndeplinirea obligațiilor ce decurg din calitatea de membru NATO și UE, identificarea oportunităților și contracararea proactivă a riscurilor și amenințărilor prin dezvoltarea capacităților de informare, analiză și decizie, prevenirea conflictelor și gestionarea eficientă a acestora, a situațiilor de criză și a consecințelor acestora, continuarea procesului de transformare a Armatei.

d) Legea nr. 389 din 2001 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale conține două aspecte importante pentru abordarea relației Direcției Generale de Informații a Apărării cu categoriile de forțe ale Armatei:

- Ministerul Apărării Naționale este organul de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului, prin care este condusă activitatea în domeniul apărării naționale, potrivit prevederilor legii și Strategiei Naționale de Apărare, pentru garantarea suveranității, independenței și unității statului, integrității teritoriale a țării și democrației constituționale;
- Direcția Generală de Informații a Apărării este structura specializată a Ministerului Apărării Naționale care răspunde de obținerea, prelucrarea, verificarea, stocarea și valorificarea informațiilor și datelor referitoare la factorii de risc și amenințare externi și interni, militari și non-militari care pot afecta siguranța națională, de elaborarea concepției privind realizarea securității informațiilor și activității criptografice și de asigurare a informațiilor geografice necesare Armatei.

Prezentarea acestor elemente ale cadrului legislativ intern a avut drept scop de a reaminti legitimitatea existenței acestor structuri

militare și obligației lor de a duce la îndeplinire cele stabilite de legiuitor.

Un alt element specific cadrului național românesc îl reprezintă poziția geografică a țării noastre. Deși facem parte din cele două mari organizații ale lumii - NATO și UE - suntem situați la granița lor estică, într-un loc unde suportăm „presiunea” punctului de echilibru între Est și Vest, presiune generată de istoria specifică acestui loc.

Tot de specificul cadrului național ține și restructurarea Armatei. Nu este un element exclusiv al nostru, dar maniera efectuării ar trebui să suporte câteva corecții ce țin de corelarea prevederilor legislative (sarcinilor primite prin lege) cu prevederile bugetare pe domeniu și răspunderile neîndeplinirii acestora. Această corelare va conduce și la evaluarea corectă a nivelului de securitate ce poate fi asigurat.

Prezentarea mediului de securitate actual, precum și a unor elemente naționale specifice acestei problematici a pregătit abordarea relației dintre Direcția Generală de Informații a Apărării și categoriile de forțe ale Armatei; de fapt, vom sublinia,

foarte pe scurt, elementele care au încercat să îmbine, să rezolve complexitatea unei stări de fapt cu responsabilitățile acestor structuri.

Categoriile de forțe armate sunt chemate să-și rezolve sarcinile specifice atât pe teritoriul național, cât și alături de aliați, în alte teritorii. Misiunile sunt complexe și diferite, în funcție de mediul unde se desfășoară, de caracteristicile inamicului sau ale unui potențial inamic, precum și de nivelul amenințărilor.

Abordarea pregătirii și luptei forțelor armate în astfel de situații se poate face cu succes, cunoscând cât mai multe detalii; aceste detalii nu pot veni decât de la Direcția Generală de Informații a Armatei. Și au venit. Lucrările informative cerute de categoriile de forțe sau sistematic trimise de Direcția Generală de Informații a Apărării au asigurat nevoia de informații a acestora. În plus, deosebirile de mediu, condițiile geoclimatice, maniera de pregătire și abordare a luptei, atitudinile politice au completat foarte bine tabloul informativ necesar creării scenariilor de ducere a luptei sau executării unor misiuni într-un mediu ostil.

Un alt aspect al colaborării strânse dintre Direcția Generală de Informații a Apărării și categoriile de forțe este cel din domeniul muncii de contrainformații și securitate militară. În acest sens, amintim două aspecte relevante: informarea sistematică a categoriilor de forțe privind neregulile care țin de asigurarea securității sistemului, precum și controalele specifice efectuate la diferite niveluri. Acestea reprezintă un ajutor deosebit pentru comandanți pentru a lua măsurile administrative necesare bunei manifestări a sistemului pe acest domeniu.

De asemenea, consider că trebuie să rămână în atenția Direcției Generale de Informații a Apărării permanentizarea unor forme de învățământ care să contribuie la dezvoltarea culturii de securitate la nivelul tuturor eşaloanelor. În acest sens, o atenție specială trebuie acordată celor care intră în armată prin forme de pregătire rapidă și nu au timpul necesar să învețe spiritul și specificul acesteia. În acest sens, prezența specialiștilor Direcției Generale de Informații a Apărării în unități a avut efecte benefice pentru sistem.

Trebuie subliniată și problematica care ține de diplomația apărării. Contactele multiple stabilite de categoriile de forțe cu diferiți parteneri străini au fost încununate de succes și ca urmare a colaborării și prezenței atașatilor militari acreditați în diferite țări. Munca comună în acest domeniu a făcut să crească foarte mult nivelul de apreciere față de Armata României. Apreciez că întocmirea și punerea la dispoziția celor care execută astfel de misiuni a unui ghid din care să rezulte atitudinile recomandate în abordarea diferitelor probleme, precum și aspectele sensibile (politico-religioase, ideologice etc.) ar fi binevenite. Important ar fi să existe și o formă (stabilă) de feedback către Direcția Generală de Informații

a Apărării.

Ținând cont de complexitatea și dificultățile perioadei următoare, apreciez că prezența specialiștilor Direcției Generale de Informații a Apărării în unitățile militare sau la misiuni ale acestora poate conduce la manifestări pozitive ale sentimentului că acest “împreună” nu reprezintă decât o manieră de a avea succes și nicidecum o ocazie de a găsi un vinovat. Cred că și sub acest aspect s-au făcut pași importanți.

Tot în responsabilitatea Direcției Generale de Informații a Apărării trebuie să fie pregătirea aprofundată a ofițerilor care aparțin categoriilor de forțe, dar au în responsabilitate aspectele de securitate ale sistemului.

Deși am prezentat pe scurt aspectele de bază ale colaborării cu categoriile de forțe, apreciez ca fiind deosebit de importantă asigurarea cu informații pe care aceasta a realizat-o. Nu există în acest moment altă structură care să acopere această misiune și nici să acționeze specific pentru protejarea personalului armatei împotriva încercărilor de penetrare, destabilizare sau culegere de informații de către elemente din afara țării.

Strategiile de securitate au devenit mai mult decât niște provocări ale unei lumi în schimbare - acestea sunt abordări multifuncționale care trebuie să fundamenteze un viitor ale cărui coordonate existențiale nu sunt definite.

În acest moment aniversar, vreau să subliniez faptul că Direcția Generală de Informații a Apărării este o structură cu responsabilități perfect ancorate în realitățile lumii contemporane și, ca urmare, trebuie să acționeze și să-și adapteze personalitatea la viteza și complexitatea schimbărilor mediului de securitate. Poate să facă acest lucru. La mulți ani!

DIRECȚIA GENERALĂ DE INFORMAȚII A APĂRĂRII - COMPONENTĂ ACTIVĂ A COMUNITĂȚII NAȚIONALE DE INFORMAȚII -

General-maior Francisc RADICI
*Director General al Direcției Generale de Informații a Apărării
în perioada 2007 – 2009*

Împlinirea a 10 ani de la înființarea Direcției Generale de Informații a Apărării îmi oferă deosebitul prilej de a-mi exprima respectul și prețuirea față de întregul personal care își desfășoară activitatea în această instituție de elită din cadrul Ministerului Apărării Naționale.

În cele ce urmează voi încerca, pornind de la experiența proprie, să prezint o serie de considerații referitoare la adaptarea activității de informații pentru apărare la provocările actuale ale mediului de securitate și la contribuția Direcției Generale de Informații a Apărării la activitățile derulate în cadrul Comunității Naționale de Informații (CNI).

Trăsăturile mediului internațional de securitate, mai ales după evenimentele din 11 septembrie 2001 din SUA, au impus o reevaluare a rolului și a modului de funcționare a serviciilor de informații. În contextul demersurilor de identificare a celor mai eficiente modalități de adaptare și transformare a acestor servicii, a devenit evident, pentru majoritatea specialiștilor din domeniul informațiilor, faptul că

riscurile și amenințările începutului de mileniu, cu caracter preponderent asimetric, nu mai pot fi gestionate prin menținerea unor modele de organizare și acțiune bazate pe ierarhie rigidă și mecanisme birocratice clasice.

O perspectivă comparativă a caracteristicilor sistemului internațional din perioada Războiului Rece și a celui de la începutul secolului XXI relevă necesitatea unor transformări în ceea ce privește organizarea și activitatea serviciilor de informații. Astfel, până în anul 1989, serviciile de informații acționau într-un mediu internațional predictibil și relativ stabil, cu riscuri și amenințări identificabile și clare, cu un nivel înalt de concentrare a puterii (sistemul bipolar) și în care rolul preponderent era deținut de actorii statali. În acest cadru, serviciile de informații erau caracterizate, în general, printr-o organizare ierarhică rigidă (de tip birocratic) și prin existența unor linii de demarcație bine definite în interiorul și în afara serviciilor de informații (producători /beneficiari, analiști/culegători, informații secrete/publice etc.). Activitatea acestora se concentra, în mare măsură, pe obținerea și prelucrarea „secretelor” și pe utilizarea controlată a informațiilor (provenite din surse restrânse de informare), iar procesul de realizare a produselor informative se limita la resursele și expertiza proprie, precum și pe o interacțiune redusă între producători și beneficiari.

Mediul de securitate post-Război Rece a fost caracterizat de o instabilitate accentuată, de manifestarea unor riscuri și amenințări difuze și impredictibile, de un grad ridicat de difuzie a puterii la nivelul sistemului internațional, precum și de creșterea impor-

tanței actorilor non-statali. Aceste evoluții, asociate cu explozia informațională, au condus, pe de o parte, la multiplicarea obiectivelor, țăntelor și beneficiarilor activității de informații, iar pe de altă parte, la necesitatea creșterii vitezei de reacție, a flexibilității și a capacității de adaptare a acestor servicii (cerințe care presupun promovarea logicii de organizare de tip „rețea”). În același timp, în condițiile în care capacitatea de control a surselor de informații devine tot mai limitată, serviciile de informații sunt nevoite să pună un accent crescut pe selectarea, procesarea și analiza multi-sursă a cantității imense de informații din toate sursele disponibile.

Securitatea națională poate fi întărită prin realizarea de evaluări la nivel strategic care au ca obiect identificarea contextului, a legăturilor și a complexității sfidărilor din actualul mediu de securitate. În acest scop, se impune existența unor capacități de intelligence care să permită avertizarea timpurie la nivel strategic, întărirea capacității de acțiune preventivă la nivelul sistemului de securitate națională, sprijinirea procesului de fundamentare a politicilor de securitate și apărare națională și generarea de noi tehnici/perspective de analiză.

Pornind de la faptul că, în prezent, securitatea națională are un caracter pronunțat multidimensional, o abordare integrată și interdisciplinară a problemelor legate de acest domeniu devine posibilă doar în condițiile utilizării unor mecanisme instituționale adecvate de cooperare între forțele și mijloacele destinate apărării și promovării intereselor naționale. Din această perspectivă, contracararea riscurilor și amenințărilor actuale și viitoare, complexe și interconectate, presupune adoptarea unei maniere integrate de răspuns, subsumate unei viziuni holistice, implicând elemente politice, diplomatice, informaționale, militare și de altă natură.

În acest context, unul dintre instrumentele principale care este utilizat de către decidenții politici și politico-militari în procesul decizional la nivel strategic, în multe state

NATO și nu numai, îl constituie comunitatea națională de informații.

În general, se recunoaște faptul că formula comunității naționale de informații creează cadrul necesar pentru coordonarea, la nivel strategic, a activității serviciilor de informații și încearcă/permite atingerea unor obiective, precum:

- modelarea unei viziuni comune, la nivelul serviciilor de informații, asupra riscurilor și amenințărilor din domeniul securității naționale (evaluare integrată a riscurilor și amenințărilor);
- crearea unei culturi a cooperării între serviciile de informații (pe verticală și orizontală), care să faciliteze realizarea celor mai bune produse de informații pentru decidenți;
- impulsionearea proceselor de partajare reală și efectivă a informațiilor (*intelligence sharing*);
- formarea unei perspective cuprinzătoare asupra capacităților de reacție la nivel național și crearea unor capacități de acțiune comună în scopul apărării intereselor naționale (creșterea vitezei de reacție și a flexibilității capacității de răspuns, bazate pe acțiunea multi-agenții);
- creșterea încrederii în capacitățile proprii ale serviciilor din cadrul comunității.

Pe de altă parte, coordonarea activității la nivelul comunității de informații implică stabilirea priorităților la nivelul proceselor de management din cadrul acesteia prin inițierea demersurilor privind: reglementarea relațiilor dintre principalele structuri și agenții de informații și elaborarea și dezvoltarea unor concepte și politici asociate acestor priorități; gestionarea eficientă a programelor de cerințe informaționale, implicit a proceselor de planificare a activităților de culegere de informații; adaptarea și trimiterea cerințelor de informații către structurile cele mai potrivite din cadrul comunității; gestionarea adecvată a informațiilor primite de la serviciile de informații străine; îmbunătățirea relațiilor de colaborare, monitorizare și evaluare a activității de culegere și analiză la nivelul structurilor de conducere ale agențiilor din cadrul comunității; dezvoltarea și implemen-

tarea de noi instrumente de analiză integrată; creșterea utilizării studiilor de „lecții învățate”.

Într-o lume caracterizată de explozia informațională, se impune ca decidenții să primească produsele informative de care au nevoie (mai ales sub forma cunoștințelor și a variantelor de soluționare a diferitelor probleme) la momentul oportun, nu să fie inundați de cantități mari de informații, fie că au sau nu nevoie de acestea. Furnizarea, în primul rând, de cunoștințe de către serviciile de informații (și nu numai de date și informații) permite trecerea de la dezideratul superiorității informaționale la cel de superioritate decizională. În acest sens, un rol deosebit îl joacă analiza integrată multisursă și legătura directă între aceasta și spațiul deciziei politice, fapt care poate fi realizat în mod eficient prin intermediul „comunității naționale de informații”.

În România, necesitatea înființării unei comunități naționale de informații a constituit o temă de reflecție la nivelul instituțiilor cu responsabilități în domeniul securității naționale începând cu anul 2001. În cele din urmă, Comunitatea Națională de Informații (CNI) a fost creată prin Hotărârea Consiliului Suprem de Apărare a Țării din 18 noiembrie 2005. Funcționând în cadrul acestui Consiliu, CNI a fost definită ca „rețeaua funcțională a autorităților publice din sistemul securității naționale bazată pe unitatea de scop, obiective și strategie” și în componența căreia sunt incluse Serviciul Român de Informații, Serviciul de Informații Externe, Direcția Generală de Informații a Apărării și Direcția Generală de Informații și Protecție Internă din Ministerul Administrației și Internelor.

Comunitatea Națională de Informații și-a propus eficientizarea activității serviciilor de informații, eliminarea paralelismelor, a suprapunerilor și a risipei de resurse umane și materiale în exercitarea atribuțiilor structurilor componente.

Astfel, potrivit Hotărârii CSAȚ, organizarea și funcționarea CNI se bazează pe

integrarea informațiilor furnizate de componentele CNI și pe responsabilitatea fiecărei componente a Comunității pentru produsele informative furnizate. De asemenea, activitatea structurilor care sunt componente ale CNI se fundamentează pe principiile legalității, obiectivității, neutralității și echidistanței, oportunității informării, planificării, anticipării și previziunii, cooperării și colaborării, transparenței și protecției surselor și mijloacelor.

Ministerul Apărării Naționale, prin intermediul Direcției Generale de Informații a Apărării, este implicat în activitățile Comunității Naționale de Informații prin sprijinul decizional pe care îl oferă cu date, informații și cunoștințe în special din domeniile politico-militar și militar (informații pentru apărare). Cele trei structuri ale CNI la activitățile cărora participă Ministerul Apărării Naționale / Direcția Generală de Informații a Apărării sunt Comitetul coordonator pentru comunitatea națională de informații, Consiliul operativ al comunității naționale de informații și Oficiul pentru Informații Integrate.

La nivelul Comitetului coordonator pentru Comunitatea Națională de Informații¹, care are misiunea de a gestiona în mod unitar activitatea structurilor componente, Ministerul Apărării Naționale este reprezentat de către ministrul Apărării Naționale.

Cooperarea și colaborarea între componentele comunității naționale de informații este asigurată de către Consiliul operativ al comunității naționale de informații², la reuniunile căruia Ministerul Apărării Naționale este reprezentat, în mod direct, de Directorul

¹ Din componența acestui Comitet fac parte Consilierul prezidențial pentru securitate națională, Directorul Serviciului Român de Informații, Directorul Serviciului de Informații Externe, Ministrul Apărării Naționale, Ministrul Afacerilor Externe, Ministrul Administrației și Internelor, Ministrul Justiției și Consilierul Primului ministru pentru probleme de securitate.

² Consiliul operativ al comunității naționale de informații este format din Consilierul primului ministru pentru probleme de securitate, Adjunctul Directorului Serviciului Român de Informații, Adjunctul Directorului Serviciului de Informații Externe, Directorul General al Direcției Generale de Informații a Apărării, Directorul General al Direcției Generale de Informații și Protecție Internă din Ministerul Administrației și Internelor.

general al Direcției Generale de Informații a Apărării. Consiliul operativ al comunității naționale de informații asigură, în special, îndeplinirea prevederilor din documentele de planificare informativă, coordonare operativă și cooperare la nivelul CNI (inclusiv prin Planul Național de Priorități Informative) și, de asemenea, convine asupra operațiunilor și proiectelor informative, contra-informative și de securitate, destinate susținerii unor strategii naționale, potrivit solicitărilor Comitetului coordonator pentru Comunitatea Națională de Informații.

La nivelul acestui consiliu, activitatea Direcției Generale de Informații a Apărării s-a concretizat, în anii 2006-2008, în primul rând, prin contribuția la elaborarea Planul Național de Priorități Informative - atât prin identificarea unor teme de interes pentru securitatea națională din perspectiva riscurilor, amenințărilor și oportunităților generate de participarea României în teatrele de operații militare, cât și prin fundamentarea cu expertiză de specialitate a procesului de stabilire a priorităților de informații din domeniul politico-militar și militar. Realizarea Planului Național de Priorități Informative permite coordonarea unitară a capacităților de care dispune Direcția Generală de Informații a Apărării, în plan intern și extern, cu cele ale SRI și SIE. Cooperarea la acest nivel între componentele CNI a impulsat armonizarea procesului de planificare a acțiunilor comune și a contribuit la eficientizarea utilizării resurselor în vederea atingerii obiectivelor comune stabilite.

În ceea ce privește Oficiul pentru Informații Integrate, aceasta este structura care are în responsabilitate planificarea și evaluarea integrată a informațiilor necesare susținerii strategiilor și politicilor naționale de securitate. Direcția Generală de Informații a Apărării este principala componentă a CNI care furnizează Oficiului pentru Informații Integrate atât date și informații, cât și cunoștințe din domeniile politico-militar și militar, cu relevanță pentru securitatea

națională și internațională (având în vedere capacitățile de care dispune, prin intermediul Direcției Informații Militare și al Direcției Contrainformații și Securitate Militară).

La nivel de produse informative, Direcția Generală de Informații a Apărării furnizează zilnic Oficiului pentru Informații Integrate atât date și informații, cât și avertizări, din domeniul informațiilor pentru apărare, privind evoluțiile din zonele de interes strategic pentru România, din teatrele de operații în care România are dislocate trupe și din zone de criză și conflict. În același timp, Direcția Generală de Informații a Apărării transmite periodic acestei structuri a CNI evaluări privind riscuri și amenințări externe și interne, de natură politico-militară și militară, la adresa securității naționale, analize și prognoze privind evoluții din zone de interes strategic pentru România, materiale informative despre fenomenele militare și politico-militare internaționale și despre potențialul militar al altor state, evaluări privind vulnerabilități și factori de risc la adresa siguranței naționale în domeniul militar, puncte de vedere / răspunsuri la cerințe specifice ale Directorului Oficiului pentru Informații Integrate.

Direcția Generală de Informații a Apărării participă, totodată, la activitatea Oficiului pentru Informații Integrate cu experți/analști, care sunt detașați pe o perioadă determinată de timp în cadrul Oficiului și care se implică, în mod direct, în elaborarea produselor informative realizate în cadrul acestei structuri a CNI (Buletinul Informațiilor Naționale de Securitate, evaluările naționale integrate, analize integrate pe teme de interes pentru membrii CSAȚ etc.) împreună cu analști din SRI, SIE și DGPI. De asemenea, experții pe diferite problematice din cadrul Direcției Generale de Informații a Apărării participă la dezbaterile organizate la nivelul Oficiului, în scopul armonizării punctelor de vedere ale structurilor componente ale CNI.

Asumându-și gestionarea integrată a riscurilor și amenințărilor de natură internă

și externă care vizează domeniile politico-militar și militar, Direcția Generală de Informații a Apărării are o contribuție însemnată, în cadrul Comunității Naționale de Informații, la fundamentarea deciziilor strategice din domeniul securității naționale. Din această perspectivă, apreciez că merită subliniată capacitatea de sprijin decizional demonstrată de Direcția Generală de Informații a Apărării (atât la nivel național, cât și la nivel de Alianță) cu prilejul conflictului ruso-georgian din august 2008.

În același timp, consider că trebuie evidențiat și rolul care îi revine Direcției Generale de Informații a Apărării, în cooperare cu celelalte componente ale Comunității Naționale de Informații - SRI, SIE - în asigurarea unor manifestări majore desfășurate pe teritoriul României. În acest context, se impune a fi subliniată activitatea derulată (în special, acțiunile informative și contra-informative destinate protecției obiectivelor și persoanelor străine / invitaților) în perioada premergătoare și în timpul Reuniunii NATO la nivel înalt, care a avut loc la București în aprilie 2008.

Existența Comunității Naționale de Informații a furnizat cadrul necesar pentru gestionarea integrată a unor probleme de interes național din sfera serviciilor de informații. Direcția Generală de Informații a Apărării și-a manifestat disponibilitatea de a participa la acest proces prin semnarea unor acorduri și planuri de cooperare pe obiective punctuale cu Serviciul Român de Informații, Serviciul de Informații Externe și Direcția Generală de Informații și Protecție Internă din cadrul Ministerului Administrației și Internelor. În condițiile existenței acestor acorduri, Direcția Generală de Informații a Apărării cooperează cu aceste componente ale CNI atât în scopul realizării schimbului de informații, cât și în scopul desfășurării unor acțiuni informativ-operative comune.

Totodată, Direcția Generală de Informații a Apărării acționează pentru dezvoltarea unei culturi a cooperării, la nivel național, între serviciile de informații, prin încurajarea schimbului de expertiză cu specialiștii și experții din SRI, SIE și DGIPI în scopul transferului de cunoștințe și capacități, prin implicarea în fundamentarea unor puncte de vedere și poziții comune în relațiile cu partenerii din cadrul NATO și Uniunii Europene și prin implicarea în efortul comun de promovare a unei culturi de securitate la nivelul societății civile din România.

La finalul acestor considerații, îmi exprim convingerea că Direcția Generală de Informații a Apărării va continua procesul de consolidare și va reprezenta, și în anii care urmează, unul din principalele elemente de sprijin decizional atât la nivelul Ministerului Apărării Naționale, cât și al Comunității Naționale de Informații.

**DIRECȚIA GENERALĂ DE INFORMAȚII A APĂRĂRII,
PRINCIPALA CAPABILITATE
A MINISTERULUI APĂRĂRII NAȚIONALE
ÎN PREVENIREA ȘI COMBATEREA AMENINȚĂRILOR
ASIMETRICE**

General-maior mag. dr. Ilie BOTOȘ
Locțiitorul Directorului General al Direcției Generale de Informații a Apărării

Acest moment aniversar, ce consfințește împlinirea unui deceniu de activitate a serviciului de informații al Apărării, ne prilejuiește plăcuta ocazie de a dedica aceste rânduri unei retrospective a rolului și contribuției Direcției Generale de Informații a Apărării în prevenirea și combaterea amenințărilor asimetrice, îndeosebi în lupta împotriva terorismului.

De-a lungul ultimilor ani, cuvintele *asimetrie* și *asimetric* au devenit termeni la modă în discursul strategic și al științelor politice. În analiza fenomenologiei securității naționale au fost folosiți nediscriminatoriu. Războaie, inamici, strategii, abordări, opțiuni, provocări, precum și unele dintre acțiunile structurilor componente ale sistemului de securitate au fost etichetate drept asimetrice. De cele mai multe ori, acești termeni au fost folosiți, practic, pentru toate ipostazele și situațiile care fac obiectul activității elementelor sistemului de securitate. Amenințările asimetrice, în accepțiunea curentă a termenului, includ terorismul, tacticile neconvenționale utilizate de către grupările

criminale în acțiunile lor, amenințarea utilizării armelor de nimicire în masă, acțiuni de război informatic, războiul informațional, pentru a le aminti doar pe cele mai des întâlnite.

Aceste amenințări pot fi catalogate drept asimetrice, deoarece ele trec dincolo de capacitățile noastre cognitive; esențial este însă faptul că nu amenințările înseși sunt asimetrice, ci strategia care folosește aceste amenințări. Forța lor devastatoare își are substanța în cel puțin două aspecte: pe de o parte, nu simetria în raport cu capacitățile forțelor noastre, ci mai degrabă asimetria în raport cu sistemul de noțiuni și, implicit, de deprinderi pe care le avem în raport cu acțiunile unui astfel de adversar; pe de altă parte, dimensiunea potențială a efectelor unor posibile astfel de acțiuni, atât la nivel tactic și operativ, cât, mai ales, ca dimensiune strategică. Aplicând eticheta *asimetric*, riscăm în acest fel să negăm capacitatea proprie de a înțelege strategia acestor adversari.

Iată de ce, fără a-mi propune aici o analiză exhaustivă a semnificațiilor acestor termeni, o evaluare precisă a naturii amenințării este esențială oricărei dezvoltări prezente și viitoare a capabilităților Direcției Generale de Informații a Apărării, precum și, generic vorbind, a Armatei României în ansamblul său.

În perioada în care se puneau bazele acestei instituții a Ministerului Apărării Naționale, România se angaja pe drumul aderării la NATO, un drum ce părea lung și plin de obstacole. Atacul terorist de la 11

septembrie 2001 a influențat fundamental dinamica mediului de securitate prin aducerea în prim-plan a riscurilor și amenințărilor generate de terorismul internațional; în același timp, acesta a însemnat și o oportunitate pentru structurile politico-militare românești de a-și demonstra capacitatea de acțiune și determinarea de a deveni parte a Alianței Nord-Atlantice. Declanșarea ofensivei împotriva entităților teroriste non-statale a constituit o oportunitate pentru România de a-și manifesta disponibilitatea privind participarea la operații militare alături de statele aliate.

Atacul terorist de la New York din 2001 a produs mutații semnificative în modul de abordare a relației cu statele care sprijină grupările teroriste. Coaliția de voință care a luat naștere ulterior evenimentului de la 11 septembrie a demonstrat necesitatea unei atitudini proactive și ofensive în vederea stopării terorismului internațional. În acest sens, atât structurile luptătoare, cât și cele de informații au intrat într-o fază de adaptare la specificul operațiilor contrateroriste desfășurate în teatrele de operații din Afganistan și Irak.

Integrarea României în structurile nord-atlantice, consfințită în 2004, a presupus transpunerea structurilor de informații și contrainformații în cadrul general oferit de NATO și, implicit, racordarea acestora la fluxul informativ și cerințele aliaților.

Privitor la dimensiunea internă, în conformitate cu Legea 535 din 2004, Direcția Generală de Informații a Apărării, prin intermediul Ministerului Apărării Naționale, este parte integrantă a Sistemului național de prevenire și combatere a terorismului (SNPCT), având atribuții specifice, în limitele legale, pe linia prevenirii și combaterii terorismului. Ținând cont de caracterul trans-național al amenințărilor asimetrice și neconvenționale, este necesară integrarea informațiilor din plan intern cu cele din plan extern atât pentru o analiză cât mai eficientă a tendințelor evolutive, cât și pentru evitarea surprizei la nivel strategic.

Prin cele două componente principale - Direcția Contrainformații și Securitate Militară și Direcția Informații Militare - Direcția Generală de Informații a Apărării dispune de capacitățile necesare colectării și procesării informațiilor din cele două planuri, național și internațional, în vederea realizării unor produse analitice anticipative, de avertizare timpurie și de contracarare a riscurilor și amenințărilor, în vederea asigurării sprijinului decizional pentru adoptarea celor mai eficiente politici de apărare.

Desigur, nu putem cunoaște cu precizie natura și dimensiunea reală a amenințărilor viitoare, spre exemplu o amenințare suficient de semnificativă pentru a genera o reacție majoră, pentru că nu putem prezice viitorul, însă este necesară îmbunătățirea procedurilor operaționale care să permită obținerea, identificarea și substanțializarea informațiilor critice, precum și transferul oportun al acestora către factorii de decizie cei mai potriviți, astfel încât aceste informații să dobândească un caracter acțional.

Metodologiile clasice utilizate în cadrul analizei informațiilor ce se bazează pe tipare, precum și frecvența de producere s-au dovedit a fi mai puțin potrivite în evaluarea amenințărilor actuale. O posibilă acțiune militară de mari dimensiuni poate fi, în mod obișnuit, identificată prin masarea de efective și de tehnică militară în apropierea granițelor, dar mișcările semnificative de forțe nu sunt caracteristice actorilor non-statali, cum ar fi grupările teroriste internaționale. În aceste situații, instrumentele clasice la îndemână sunt limitate ca număr și eficiență. Problematika acestor amenințări poate fi însă tratată cu succes prin folosirea de căi neconvenționale, asimetrice în obținerea informațiilor și prin analiza orientată spre probabilitatea de producere a evenimentelor.

Determinarea probabilității de apariție a unui eveniment, pornind de la analiza factorilor de risc, a amenințării latente și a vulnerabilității obiectivului, diferă substanțial de alte metodologii, nu numai prin abordare,

cît mai ales prin alocarea resurselor necesare. Penetrarea elementelor potențial ostile, în scopul culegerii informației, necesită resurse deosebite și nu, în mod esențial, o structură extinsă. Analiza probabilității de apariție a evenimentului se aplică țintelor potențiale prin analizarea în detaliu a riscurilor, procedură de cele mai multe ori costisitoare, în termeni de resurse umane și materiale alocate.

Este puțin probabil ca elementele amenințării, deseori ascunse în componente individuale disparate, privite fără o imagine de ansamblu, să fie corelate și înțelese. Acest lucru este cu atât mai semnificativ cu cât structurile clasice de analiză a informațiilor, pregătite să proceseze un număr relativ redus de pachete de informație primară, sunt puse acum în situația de a face față unui număr extins de fragmente de informații, referitoare la un adversar al cărui comportament iese în afara stereotipurilor deja cunoscute.

Contextul internațional și, mai cu seamă, evenimentele de la 11 septembrie 2001 au pus în lumină necesitatea adaptării și diversificării măsurilor de prevenire a acțiunilor teroriste, dar și aceea a unei colaborări eficiente între serviciile de informații, la nivel național și internațional, întrucât superioritatea informațională, adică deținerea la momentul oportun și înaintea adversarului a unor informații strategice, poate deveni elementul cheie în lupta împotriva acțiunilor teroriste.

Valoarea informației și, în consecință, a produsului final depinde întotdeauna de

oportunitate. O organizație în care produsul finit necesită parcurgerea unui număr extins de niveluri ierarhice, înainte ca acesta să ajungă la utilizator, se poate dovedi depășită de ritmul evenimentelor. Suplimentar, deși sistemele automatizate pot fi de un real folos în identificarea tiparelor și/sau anomaliilor, atribuirea caracterului și statutului de amenințare este, în mod exclusiv, atributul factorului uman.

Culegerea informațiilor este una dintre etapele esențiale ale ciclului informativ, iar importanța sa în activitatea de combatere a tuturor amenințărilor și acțiunilor, nu numai de natură asimetrică, nu este totdeauna îndeajuns reliefată.

Trebuie subliniată în acest context importanța majoră a structurilor HUMINT (Human Intelligence) din componența unităților subordonate Direcției Generale de Informații a Apărării, ca primă verigă în lanțul acțiunilor de prevenire sau contracarare a amenințărilor asimetrice, în sensul că aceste structuri culeg informațiile direct din mediul în care apar, în spațiile de interes ale țării, „la prima mână”, complet ne-transformate, nemanipulate. Aceste structuri, și, complementar, cele de SIGINT (Signal Intelligence) și IMINT (Imagery Intelligence), sunt cele care pun la dispoziția structurilor de analiză acel element indispensabil în avertizarea timpurie și în prevenirea riscurilor de securitate - mai exact, acele informații care ajută factorii de decizie politico-militari și, ulterior, forțele de securitate să identifice și să localizeze grupările teroriste sau orice entitate ostilă, resursele acestora și entitățile care le sprijină din umbră, dar și să anticipeze planul lor operațional, în concordanță cu care să se stabilească la timp planul național de prevenire sau combatere a acestor acțiuni.

În subordinea Direcției Generale de Informații a Apărării se află și Detașamentul de Intervenție Rapidă (DIR), structură specializată în prevenirea și combaterea terorismului la nivel tactic. Domeniul de

responsabilitate al DIR acoperă protecția și intervenția antiteroristă la obiectivele și personalul Ministerului Apărării Naționale, precum și controlul tehnic antiterorist și paza obiectivelor militare speciale. De asemenea, subunitățile de intervenție ale DIR sunt în măsură să execute acțiuni și în directe de intervenție contrateroristă la solicitarea cooperare cu unitățile specializate ale Serviciului Român de Informații. Procesul de modernizare a acestei unități a constituit o prioritate pentru conducerea Direcției Generale de Informații a Apărării, în vederea atingerii unor standarde care să permită executarea cu succes și în deplină siguranță a misiunilor specifice. În acest sens, o serie de misiuni operative și exerciții de antrenament au fost desfășurate în cooperare cu unitățile de profil aparținând celorlalte componente ale SNPCT.

În sprijinul misiunilor operative ale DIR vine însă munca informativă a culegătorului și analistului de informații. În acțiunile defensive, *intelligence-ul tactic* devine de fapt *intelligence preventiv*, adică baza planului general al acțiunilor de prevenire a

amenințărilor asimetrice, capabil să direcționeze factorii de decizie către metoda și mijloacele optime de acțiune.

Ar fi deja o abordare clasică, simetrică, să pledăm pentru reforma sistemului de informații. Termenul acesta este folosit mai ales pentru a descrie „cosmetizări” ale structurilor, în detrimentul unui spirit cu adevărat novator al unei culturi deschise spre autoreglare, astfel încât sistemul însuși să se adapteze dinamic noilor provocări. După o astfel de reformă, structurile de informații sunt, de cele mai multe ori, într-o altă poziție doar pentru a suporta un nou șoc, generat, de obicei, de un eveniment imprevizibil, care le va zgudui din temelii câțiva ani mai târziu. În loc de această reformă clasică, orice structură de informații trebuie să-și concentreze eforturile în vederea identificării continue de noi cerințe operaționale, să promoveze transformarea dinamică, în loc să fie subiectul, pasiv, al unui lanț de reforme post-factum. Transformarea creativă este necesar să fie privită ca punct de plecare. Acest proces de reglare continuă poate răspunde noilor cerințe, limitări și

constrângeri și poate oferi soluții pentru depășirea lor.

Distilarea concepțiilor asupra viitoarelor căi și mijloace de acțiune și definitivarea unui sistem conceptual autoadaptativ în abordarea amenințărilor asimetrice este esențială în dezvoltarea capabilităților. Accesul larg la tehnologia comercială pune la îndemână unui potențial adversar capabilități noi, cu eforturi financiare relativ reduse. Nu este de așteptat ca oponentii să folosească în anul 2020 instrumente sau căi de acțiune specifice epocii industriale.

De aceea, una dintre componentele tactice prin care Direcția Generală de Informații a Apărării își realizează practic strategia de combatere a amenințărilor asimetrice o reprezintă structurile de *cyberintelligence*, specializate și abilitate, în conformitate cu cadrul legal în vigoare, cu monitorizarea și culegerea de informații din spațiul virtual, pentru formularea unor avertizări și contracararea amenințărilor reprezentate de acțiunile subversive, de manipulare a unor factori de decizie politici și a opiniei publice internaționale, sau de dezinformare, ostile intereselor statului. Or, trebuie să recunoaștem că, în actuala eră informațională, structurile cu acest specific capătă o importanță tot mai mare, întrucât s-a probat în nenumărate rânduri atât în plan internațional, cât și național, faptul că spațiul virtual tinde să devină un mediu predilect de acțiune pentru anumite entități ostile, deopotrivă grupuri și organizații cu interese în influențarea unor decizii politice și chiar în destabilizarea statului.

În loc de încheiere, doresc doar să punctez câteva idei care s-ar putea constitui în teme pentru reflecție și abordări viitoare:

- evaluarea anterioară „sigură”: trebuie spus faptul că acceptăm poate cu prea

mare ușurință sistemele planificate anterior, precum și structura aprobată a forțelor ca pe condiții imuabile obținerii succesului;

- asimetria ofensivă: nu exploatăm încă suficient potențialul zonelor în care deținem avantajul;
- natura procesului de planificare: acest element nu ține cont și nu este pregătit să facă față unor schimbări imprevizibile radicale;
- relația cu societatea civilă: este nevoie să regândim și să redimensionăm rolul personalului propriu în educarea și pregătirea societății civile, pentru a coopera eficient și a răspunde, în acest fel, amenințărilor la adresa securității naționale.

Iată, doar câteva dintre aspectele de importanță deosebită care stau la baza reevaluărilor conceptuale și operaționale pe care conducerea instituției le are în vedere în procesul de redimensionare și reoperaționalizare, pe noi coordonate de eficiență.

Doar printr-o abordare integrată a portofoliului informativ și printr-o bună conlucrare între structurile de profil ale Direcției Generale de Informații a Apărării se poate asigura un tablou de bord corect raportat la complexitatea și specificul amenințărilor, în perspectiva contracarării acestora.

Capacitatea de flexibilitate și adaptare rapidă a Direcției Generale de Informații a Apărării la dinamica mediului internațional de securitate ne oferă, de altfel, convingerea și încrederea că această structură va găsi și în viitor resursele de continuă perfecționare a activității sale, mai cu seamă în ceea ce privește avertizarea timpurie, astfel încât să mențină performanța de a fi nu un organism reactiv la acțiunile ostile din mediul de securitate, ci unul proactiv, superior adversarului din punct de vedere informațional.

INFORMAȚIILE MILITARE - VECTOR AL SECURITĂȚII NAȚIONALE A ROMÂNIEI -

General de brigadă Dan PLĂVIȚU

Șeful Direcției Informații Militare, Direcția Generală de Informații a Apărării

„Căutați inteligență și discernământ și, cel mai important, capacitatea de a anticipa, de a vedea ce se ascunde după colț. Căutați loialitate, integritate, energie, motivație, o personalitate echilibrată și dorința de a vedea lucrurile finalizate.”

Colin Powell

Astăzi, mai mult decât oricând în istoria omenirii, conflictele și provocările la adresa securității statelor, indiferent de tipologia lor, presupun un efort concentrat și unitar al întregii comunități internaționale, nu numai al „celor” implicați nemijlocit. De asemenea, doar prin cunoaștere, înțelegere, consens, colaborare și cooperare între state pot fi contracarate toate celelalte provocări și amenințări care pun în pericol interesele acestora în plan național și internațional. Printre noile provocări specifice acestei etape istorice, se numără cele referitoare la terorism, crima organizată transfrontalieră, traficul de persoane și droguri, proliferarea armelor și sistemelor de distrugere în masă, pentru a nu enumera decât pe cele mai cunoscute.

Din această perspectivă, o componentă de importanță majoră a efortului comun pentru securitate și normalitate a relațiilor în plan regional și global o reprezintă activitatea de informații militare care, odată cu începutul noului mileniu, a dezvoltat noi linii de dialog bilateral și multilateral.

În fapt, putem spune că toate acestea reprezintă elemente ale procesului de globalizare, proces care, în paralel cu ridicarea la nivel planetar a afacerilor, tehnologizării și, nu în ultimul rând, a informațiilor, presupune un proces de limitare și fixare în spațiu a intereselor fundamentale ale statelor și ale organismelor internaționale de cooperare. Astfel, „globalizarea divide și unește în egală măsură, cauzele diviziunii sunt identice cu cele care promovează uniformitatea globului”¹.

Este din ce în ce mai evident că „accesul larg la informații și comunicații este o condiție preliminară a dezvoltării”², iar „info-materia” a început treptat să facă ceea ce până acum făcea puterea militară sau economică, respectiv să contribuie decisiv la „redesenarea” liniilor de apărare și securitate regională și globală.

România, ca stat membru al NATO și al Uniunii Europene, aflat la frontiera estică a acestora, s-a angajat cu seriozitate pentru îndeplinirea obiectivelor strategice de securitate ale celor două organisme, acționând prin toate pârghiile, în special pentru:

- asigurarea stabilității și bunei guvernări în vecinătatea imediată și apropiată;
- participarea la crearea unei ordini internaționale bazate pe un multilateralism eficient, care să genereze securitate și prosperitate într-o lume caracterizată de globalizare;

¹ Zigmund Bauman, *Globalizarea și efectele sociale*, Editura Antet, Filipeștii de Târg, 2001, p. 6

² Alvin și Heidi Toffler, *Șocul viitorului*, Oradea, 2000, p. 277

- participarea cu resurse adecvate la securitatea euro-atlantică și la cea din regiunea Mării Negre, în baza principiului că securitatea comună este generată de efortul unitar al statelor;
- identificarea, cunoașterea și pregătirea unui răspuns adecvat la amenințările asimetrice cu caracter transfrontalier, a căror complexitate solicită răspunsuri în consecință;
- participarea la reducerea fenomenelor de instabilitate și criză la nivel subregional sau regional și a tendințelor de fragmentare, marginalizare sau izolare a unor state și de dezvoltare a unor noi mecanisme de asigurare a securității continentale și globale, bazate pe prevenirea conflictelor, pe creșterea rolului diplomației preventive și a capacităților de management al crizelor;
- asumarea propriei identități politice și culturale subscrise efortului siguranței, securității și apărării subregionale, regionale și euro-atlantice.

În acest context, la dimensiuni, energii și dinamici deosebite, Direcția Informații Militare, își îndeplinește rolul de factor de stabilitate, răspunzând cerințelor ce rezultă din identitatea sa istorică, apartenența la o națiune liberă și democratică, la comunitatea de informații europeană și nord-atlantică.

Din perspectivă istorică, întemeietorul serviciilor de informații românești este considerat domnitorul Alexandru Ioan Cuza. Deplin conștient de importanța și utilitatea unui astfel de serviciu, Cuza a trimis, încă din ianuarie 1859, oameni de încredere în misiuni speciale în străinătate: poetul Vasile Alecsandri la Paris și Londra, pe doctorul Ludovic Steege la Viena și Berlin, iar pe Ștefan Golescu în Franța, Prusia și Sardinia.

Prin Înaltul Ordin de Zi nr. 83 din 12/24 noiembrie, odată cu înființarea Statului Major General, a luat ființă și Secția a II-a ca organ de informații militare. În perioada premergătoare Războiului de Independență (1877-1878), această structură avea atribuțiile specifice serviciilor de informații moderne,

respectiv: studiul forțelor militare ale diferitelor state străine; observarea chestiunilor științifice care prezintă interes pentru armată; reglementarea și pregătirea diferitelor servicii ale armatei și a corpurilor de armată în campanie; istoricul campaniilor și al marilor operațiuni ale armatei.

Din păcate, izbucnirea Primului Război Mondial a găsit armata română nepregătită din punct de vedere al activității de informații militare. Printre motivele identificate de istoricii contemporani pentru această situație, a fost și faptul că, în anul 1908, prin constituirea Direcției Siguranței Generale a Statului (DSGS), subordonată Ministerului de Interne, activitatea de informații desfășurată în armată a trecut parțial în grija acestui nou organism. În aceste condiții, nici structurile militare nu i-au mai acordat atenția cuvenită, fiindu-le retrasă această responsabilitate, nici cele abilitate din cadrul DSGS nu s-au interesat prea mult de soarta și condițiile minime de funcționare ale unui astfel de serviciu. Abia după campania din 1916 a fost conștientizată eroarea făcută și s-a încercat remedierea acestui neajuns. Cu toate acestea, abia în 1924 se înființează Serviciul Secret al Marelui Stat Major, iar în urma Referatului nr. 171 din 11.01.1929, întocmit de Ministerul de Război, se constituie, în subordinea acestui minister, Serviciul Secret de Informații, avându-l ca șef pe Mihail Moruzov, personalitate care a deschis drumul activității de informații militare către modernitate și pragmatism.

Organele de informații și contra-informații militare au funcționat în cadrul aceleiași structuri până în anul 1943 când, prin Decizia ministerială nr. 2541 din 29 martie, elementele de contrainformații au fost scoase din organica Secției a II-a de informații care, prin ordinul nr. 00316204, se transformă în Direcția Informații din Marele Stat Major, denumire sub care a funcționat până la Revoluția din decembrie 1989.

La începutul anului 1990, Direcția Informații Militare din Statul Major General

își schimbă denumirea în Direcția Cercetare (deși cercetarea este doar un segment îngust al responsabilităților unui serviciu militar de informații) și începe un proces profund de transformare. În anul 1993, Direcția Cercetare revine, în mod natural, la denumirea de „Direcția Informații Militare”, denumire sub care ființează și astăzi, purtând cu onoare tradițiile de peste un secol și jumătate în Uniunea Europeană și NATO, acum, la început de mileniu.

În acești din urmă ani, Direcția Informații Militare s-a adaptat și transformat permanent, proces în care se găsește și azi, ținând pasul cu tendințele și nevoile actuale de sprijin cu informații a proceselor decizionale la nivel strategic, operativ și tactic, încercând să răspundă cât mai eficace noilor tipuri de amenințări, confruntări și conflicte, specifice evoluțiilor mediului de securitate în secolul XXI. Locul și rolul Direcției Informații Militare nu pot fi definite decât pornind de la angajamentele și obligațiile asumate de România în contextul securității naționale, subscrise securității comune euro-atlantice și ținând cont de faptul că informațiile militare se regăsesc în toate domeniile acțiunii sociale, iar acestea sunt subiectul și, totodată, instrumentul de lucru al tuturor serviciilor de informații militare.

Direcția Informații Militare este structura specializată a Ministerului Apărării Naționale destinată organizării, conducerii și desfășurării activităților de planificare, culegere, procesare și punere la dispoziția factorilor de decizie politico-militari și militari a informațiilor externe specifice domeniului militar și de securitate. Din această perspectivă, Direcția Informații Militare este un vector și un multiplicator de forță, gestionând un domeniu extrem de vast și sensibil, care are ca principală menire facilitarea luării deciziei strategice în materie de politică de apărare și sprijinul comandanților pe toate treptele ierarhice pentru planificare și conducerea acțiunilor militare, cu maximum de eficiență și consum minim de resurse.

Din perspectiva demersului firesc de transformare și adaptare la cerințele impuse de evoluția mediului de securitate, principalele obiective ale Direcției Informații Militare le reprezintă analiză permanentă a nevoilor de informații ale beneficiarilor săi autorizați, armonizarea acestor nevoi cu resursele și capacitățile de informații militare la dispoziție, precum și redefinirea permanentă a misiunilor, astfel încât să poată face față dezideratelor strategice.

Elementul definitoriu care caracterizează evoluțiile mediului de securitate internațional se referă la intensificarea luptei pentru redefinirea arhitecturii globale și regionale de securitate. Dacă ne referim numai la spațiul primordial de interes pentru România, și anume Zona Extinsă a Mării Negre, putem constata că este un proces caracterizat, pe de o parte, de tendința de includere și consolidare a acesteia în arhitectura de securitate euro-atlantică, iar pe de altă parte, de eforturile unor actori zonali de decuplare a arealului de la sistemul sus-numit și de realizare a unei structuri de securitate strict regionale, bazată pe „controlul și influența” unei anumite puteri, potrivit principiilor epocii Războiului Rece.

Direcția Informații Militare a înțeles, încă înainte ca România să devină membră NATO, că interesele de securitate ale țării se apără în prezent nu numai pe teritoriul

național, ci și departe de țară, uneori la multe mii de kilometri distanță, acolo unde aliații și partenerii strategici își concentrează eforturile pentru eliminarea amenințărilor globale. În acest sens, primele structuri militare participante la operațiile multinaționale din Afganistan și Irak au fost cele de informații militare și, cum se întâmplă întotdeauna, vor fi probabil ultimele retrase, după îndeplinirea misiunilor principale în plan militar și civil-militar.

Detașamentele de informații militare complexe, multidisciplinare, axate pe culegerea și prelucrarea informațiilor în sistem multi-sursă, au fost o premieră conceptuală de organizare și funcționare, inițial în Irak, apoi în Afganistan. În prezent, și alte națiuni au adoptat conceptul românesc. Analizând permanent situația concretă din teatrul de operații și lecțiile învățate din experiența proprie sau a aliaților, Direcția Informații Militare a reușit, în ultimii ani, să mențină și să opereze în cele trei teatre de operații la care România este parte, cu structuri de informații militare agile, performante și extrem de bine apreciate de aliați și parteneri.

Scopul și grija principală au fost de a veni în întâmpinarea nevoii de cunoaștere a comandanților, în paralel cu furnizarea informației de nivel strategic factorilor de răspundere din cadrul Ministerului Apărării și a forurilor politico-militare de decizie. În acest sens, Direcția Informații Militare și-a adaptat și dezvoltat permanent elementele de pregătire și conducere a acestor tipuri de misiuni în conformitate cu exigențele NATO și ale Uniunii Europene, fiind angajată și în prezent cu structuri de tip detașamente speciale de informații (preponderent HUMINT), structuri specializate SIGINT tactic și IMINT, celule naționale de informații, ofițeri de stat major în posturi cheie din comandamentele multinaționale centrale sau regionale, precum și în structurile de comandă NATO și UE.

În ultimii ani, Direcția Informații Militare a depus eforturi susținute pentru a

dezvolta și pune în practică conceptele de HUMINT tactic, SIGINT tactic și, mai nou, cel de Human Terrain Team (HUTT). Astăzi, expertiza în domeniul HUMINT tactic, acumulată de personalul Direcției, este recunoscută în plan internațional, prin înființarea Centrului de excelență HUMINT al NATO, sub directa coordonare a Direcției Informații Militare.

Pentru Direcția Informații Militare, spațiul geostrategic și geopolitic la care România este parte și evoluția mediului de securitate din acest spațiu impun o conduită de natură organizatorică, funcțională și acțională care să permită un răspuns adecvat la ansamblul provocărilor începutului de mileniu. Din această perspectivă, trebuie să înțelegem întregul sistem informațional militar ca pe un organism dinamic și deschis, capabil să se plieze eficient pe problematica actuală, dar, mai ales, de perspectivă. Direcția Informații Militare, de altfel ca oricare alt serviciu de informații, depune eforturi pentru a exploata experiența acumulată în ultimii ani pentru a-și modela capacitățile de cunoaștere, înțelegere și previzionare a evoluțiilor viitoare ale mediului de securitate la nivel strategic.

Analiza omnidirecțională a transformărilor la care activitatea de informații militare este supusă trebuie, *sine qua non*, să aibă în vedere, pe lângă spațiile de interes militar din punct de vedere al dislocărilor externe în formate multinaționale (Irak, Afganistan) și vecinătatea imediată, zona Balcanilor de Vest, Zona Extinsă a Mării Negre, spații aflate la interferența a două axe strategice:

- Marea Neagră - Marea Mediterană, respectiv flancul sudic al NATO, zonă de importanță strategică pentru Alianță, afectată în principal de riscuri transfrontaliere;
- Marea Neagră - Caucaz - Marea Caspică - spațiu de tranzit pentru resursele energetice ale Asiei Centrale, influențat de anumite forme de instabilitate subregională reverberându-se dinspre zona Asiei Centrale.

Abordarea, în concordanță cu direcțiile de transformare a Direcției Informații Militare, a problematicei securității României, ca țară membră a comunității internaționale libere și democratice, în cadrul unui sistem de securitate comun în Zona Extinsă a Mării Negre, reprezintă un demers logic și firesc din punct de vedere al realităților complexe ale mediului de securitate internațional și al evoluțiilor acestuia în perioada post - Război Rece și, mai ales, consecutiv atacurilor teroriste de la 11 septembrie 2001. La nivel regional, acesta are câteva particularități care îl impun, din perspectiva analizelor complexe, pe agenda securității internaționale și, prin extensie, ca factor direct implicat, pe agenda de priorități a statului român și, implicit, a serviciului de informații militare. Câteva dintre aceste caracteristici sunt:

- poziția geopolitică și geostrategică pe care arealul extins al Mării Negre o ocupă în raport cu vectorii majori de structurare a sistemului relațiilor internaționale și a mediului de securitate euro-atlantic;
- interesele statelor europene pentru accesul facil la resursele energetice din zona caspică;
- nevoia de creare a unui mediu de securitate stabil și coerent la frontierele spațiului european comun;
- interesele generale ale statelor din zonă de a sprijini, într-o formă sau alta, eforturile coaliției internaționale antiteroriste și de a folosi această regiune drept placă turnantă și punct de sprijin în operațiile de stabilizare și pacificare desfășurate în Balcani, Irak și Afganistan.

Din experiența acumulată în decursul anilor și din analiza comparativă a transformărilor prin care au trecut servicii de informații militare din state cu o bogată experiență și tradiție democratică, Direcția Informații Militare va trebui să-și conjuge eforturile, cu precădere, pentru:

- îndeplinirea misiunii principale (prevenirea surprinderii strategice la adresa securității naționale și comune euro-atlantice), fapt

ce generează o percepție pozitivă și corectă populației și mass-media;

- desfășurarea ansamblului de activități specifice în domeniul de interes, respectiv fenomenul militar și militaro-politic internațional (astfel activitatea de informații militare nu aduce atingere drepturilor și libertăților cetățenilor).

Angajarea fermă a Direcției Informații Militare în efortul general desfășurat de România, alături de celelalte state din regiune, pentru dezvoltarea democrației și pentru asigurarea securității zonale și regionale presupune respectarea unor cerințe și principii universale valabile. Principiile activității de informații militare specifice unei societăți democratice, principii care trebuie să guverneze acțiunile Direcției Informații Militare sunt:

- cadrul legislativ coerent și complet pentru misiunile și activitățile specifice, care să asigure protecția adecvată a personalului;
- controlul civil eficient al activității serviciilor de informații;
- fundamentarea și asumarea misiunilor în baza valorilor promovate de societate, pentru asigurarea prosperității, protecției și securității acesteia, precum și pentru asigurarea stabilității, dezvoltării și continuității statului național în contextul apartenenței acestuia la organisme comune euro-atlantice;
- contribuția la statutul României de furnizor de securitate și stabilitate.

Direcția Informații Militare este pregătită să se adapteze adecvat pentru a răspunde

oportun provocărilor mediului de securitate și necesității de transformare în rezonanță cu cerințele democrației moderne, aceasta în condițiile în care România este beneficiar și contribuitor de securitate prin poziția sa geostrategică și prin apartenența la Uniunea Europeană și NATO. Binomul siguranță - securitate este astăzi asigurat, pe de o parte, prin efortul comun al aliaților NATO și UE, iar pe de altă parte, prin capacitățile naționale de descurajare și ripostă. Informația militară este și va deveni din ce în ce mai mult un factor de descurajare și un multiplicator de forță.

Astăzi, mai mult ca oricând, Direcția Informații Militare trebuie să-și conjuge efortul cu organismele specializate ale Uniunii Europene și ale NATO, întrucât „câmpul de acțiune al ambelor se tratează îndeosebi prin prisma asigurării stării de securitate, ca rezultat al strategiilor non-violente sau a aplicării unor constrângeri”³. Afirmatia nu poate fi altfel decât adevărată, deoarece substanța activității serviciilor de informații militare este info-materia.

Direcția Informații Militare, prin structurile sale specializate, urmărește ca procesul de transformare să se deruleze în concordanță cu dinamica mediului de securitate, cu principiile democrației reale și să dezvolte un univers al informației, riguros structurat, precis, rece, fără sentimente, de o seriozitate extremă, în fapt un domeniu „cu foc continuu, unde greșelile se pot plăti foarte scump (în termenii securității și apărării militare), iar succesele rămân cel mai adesea anonime”⁴.

Direcția Informații Militare este angajată în efortul general de derulare a procesului de stabilitate și securitate la nivel național și regional, respectând principiile democratice și pe cele specifice activității operativ-informative

de informații militare, fapt ce poate fi reprezentat succint prin următoarele concluzii:

- Direcția Informații Militare se ghidează permanent după principiile neamestecului în afaceri politice, al menținerii echidistanței față de liderii politici de diferite orientări și al primordialității interesului național;
- modernizarea și profesionalizarea sunt obiective permanente, necesare pentru adaptarea permanentă la mediul strategic în continuă schimbare;
- obiectivitatea și oportunitatea în sprijinirea deciziei militare și politico-militare constituie comandamente deontologice esențiale pentru fiecare membru al acestei structuri;
- activitatea Direcției Informații Militare se înscrie în exigențele de funcționare ale statului democratic, în respectul legii;
- pregătirea permanentă a liderilor, conform principiilor moderne ale managementului educațional, este o activitate necesară și obligatorie pentru formarea noilor generații de ofițeri de informații;
- cultura de intelligence în rândul decidenților trebuie dezvoltată și perfecționată, pentru ca aceștia să înțeleagă și să utilizeze corect și eficient informațiile militare la care au acces pe perioada mandatului;
- Direcția Informații Militare fundamentează decizia militară și politică, fără a o influența;
- Direcția Informații Militare servește națiunea și se supune controlului democratic al societății civile.

Un element deosebit important pe care se sprijină filozofia lumii democratice în problema managementului informațiilor militare poate fi, de cele mai multe ori, exprimat printr-o singură sintagmă, cea de echilibru între eforturi și rezultate, dar și între libertate și necesitate.

³ Gl.bg.dr. Liviu Habian, col. Mircea Chelaru, *Corelația politică-strategie*, Editura AISM, București, 1997, p. 27

⁴ Gl.bg. Constantin Degeratu, *Prevenirea surprinderii pe timpul stării de tensiune și perioada inițială a războiului*, Teză de doctorat, AISM, București, 1996, p. 55

DIRECȚIA CONTRAINFORMAȚII ȘI SECURITATE MILITARĂ ȘI PROVOCĂRILE TRANSFORMĂRII

Colonel Marian HĂPĂU

*Șeful Direcției Contrainformații și Securitate Militară
Direcția Generală de Informații a Apărării*

După un secol și jumătate de evoluție a structurilor instituționalizate de informații și contrainformații ale Armatei, Direcția Contrainformații și Securitate Militară continuă tradițiile structurilor specializate în descoperirea, identificarea și contracararea amenințărilor, stărilor de pericol și a vulnerabilităților la adresa valorilor umane și materiale ale Armatei României. În prezent, Direcția Contrainformații și Securitate Militară este o entitate de bază a Ministerului Apărării Naționale, în măsură să îndeplinească, la standarde performante, misiunile și atribuțiile stabilite prin Constituție, legile și regulamentele în vigoare, referitoare la menținerea/apărarea stării de securitate în domeniul militar.

La aniversarea a 10 ani de la înființarea Direcției Generale de Informații a Apărării, Direcția de Contrainformații și Securitate Militară se află într-un proces complex de adaptare și transformare, care are ca scop major creșterea capabilităților de intelligence necesare menținerii și dezvoltării statutului de structură aptă să răspundă provocărilor și amenințărilor dintr-un mediu de securitate dinamic, fluid și greu predictibil.

Includerea Direcției de Contrainformații și Securitate Militară, din punct de vedere operațional și administrativ, începând cu 01.07.1999, în cadrul Direcției Generale de Informații a Apărării, în baza Hotărârii Guvernului României nr. 385 din mai 1999, a constituit o necesitate determinată de specificul situației operative, de mutațiile produse în structura organizatorică a Ministerului Apărării Naționale, precum și de reconsiderarea scopurilor și obiectivelor instituției, între care cele preventive, bazate pe sporirea capacităților analitice și de interoperabilitate, trebuiau să devină prioritare.

Imperativul creșterii gradului de profesionalizare a personalului, condiție necesară pentru sporirea capacității de adaptare la realitățile aflate într-o continuă dinamică, a determinat accelerarea procesului de reformă în domeniul gestionării resurselor umane. În acest sens, au fost sporite exigențele în activitatea de selecționare și promovare a cadrelor, concomitent cu elaborarea unui sistem integrat de pregătire de specialitate.

Pentru îndeplinirea unor sarcini specifice activității de contrainformații și securitate militară, complexe prin problematică și extindere spațială, Direcția colaborează, pe bază de protocoale cu Serviciul Român de Informații, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Protecție și Pază, Serviciul de Transmisiuni Speciale și structuri ale Ministerului de Interne. În același timp, potrivit competențelor stabilite de conducerea Ministerului Apărării Naționale, Direcția de Contrainformații și Securitate Militară este angajată cu sarcini concrete în derularea acțiunilor de cooperare cu structurile similare ale statelor membre NATO, inclusiv în

teatrele de operații în care sunt prezente trupe române.

Pornind de la realitatea procesului de realizare a interoperabilității acționale cu structurile similare din NATO, Direcția de Contraintformații și Securitate Militară a acționat și acționează, în mod constant, pentru armonizarea cadrului normativ referitor la activitatea specifică și pentru intensificarea contactelor și schimburilor de experiență cu aceste structuri, în scopul rezolvării problemelor de interes comun și creării condițiilor necesare pentru atingerea standardelor de eficiență ale Alianței.

Prin urmare, eforturile conceptuale și acționale ale instituției sunt concentrate asupra îndeplinirii, cu prioritate, a patru tipuri de obiective: structurale, operațional-acționale, de sinergie și de control managerial.

Obiectivele structurale vizează adaptarea continuă a Direcției, în conformitate cu proiecția de forțe și Strategia de transformare a Armatei României pentru realizarea unei noi structuri organizatorice, care să asigure, în același timp, atât dezvoltarea actualelor mecanisme și proceduri de conducere, cât și trecerea de la *managementul proactiv* la *leadership*. Noul cadru structural trebuie să corespundă unor parametri de optimizare și eficiență maximală, de creștere a compatibilității cu serviciile similare din armatele aliate și parteneri și, totodată, cerințelor de operativitate și oportunitate. De asemenea, adaptările structurale trebuie să asigure un management eficient al riscurilor, o utilizare optimă a resurselor informative și coordonarea unitară la nivel național a acțiunilor de contracarare a amenințărilor la adresa siguranței naționale în domeniul militar, precum și dezvoltarea capacităților de valorificare superioară și oportună a informațiilor.

Obiectivele operațional - acționale necesită abordarea riscurilor, amenințărilor, stărilor de pericol și vulnerabilităților la adresa securității naționale și militare din perspectiva *intelligence-ului acționabil*. Pe acest fond, se are în vedere ca structurile

din cadrul Direcției, îndeosebi cele informativ-operative și de analiză, să dezvolte noi modalități/procedee/mecanisme de identificare preventivă, verificare și valorificare oportună către factorii de decizie militari și politico-militari a datelor, informațiilor și aspectelor cu relevanță pentru asigurarea stării de legalitate, echilibru și stabilitate a tuturor structurilor Ministerului Apărării Naționale, precum și a celor aparținând NATO sau statelor parteneri aflate pe teritoriul național.

Obiectivele de sinergie impun configurarea unor noi modalități de cooperare între Direcția de Contraintformații și Securitate Militară și structurile centrale și teritoriale ale Ministerului Apărării Naționale, având ca finalitate menținerea/creșterea stării de securitate militară, absolut necesară îndeplinirii de către acestea a misiunilor care le revin potrivit Constituției, legilor și regulamentelor militare. În acest scop, Direcția va continua să acționeze pentru o mai bună comunicare interinstituțională, cu respectarea echilibrului între transparență și asigurarea confidențialității activităților specifice. Obiectivul fundamental al acestei priorități de acțiune îl constituie conștientizarea de către întreg personalul Armatei a faptului că apărarea intereselor și valorilor instituției militare nu se poate realiza decât printr-un efort comun.

Obiectivele de control managerial au în vedere gestionarea în mod unitar și coerent a tuturor activităților, proceselor și acțiunilor desfășurate la nivelul Direcției, îndeplinirea

misiunilor/sarcinilor Direcției într-un mod economic, eficient și eficace, alocarea resurselor pe obiective și priorități, protecția informațiilor și a patrimoniului, precum și identificarea preventivă și remedierea deficiențelor / disfuncțiilor. În acest sens, Direcția a realizat pași importanți în implementarea și operaționalizarea noilor standarde de control intern, cu efortul principal pe crearea de proceduri pentru ansamblul activităților și pe managementul riscurilor, amenințărilor și vulnerabilităților.

Stabilirea acestor obiective a fost determinată și de faptul că, în ultimii ani, rolul și misiunile Direcției s-au extins în mod semnificativ, pentru a acoperi diversificata gamă de factori de risc și amenințări care se manifestă atât la nivelul siguranței naționale, cât și la cel al siguranței militare. Totodată, s-au depus eforturi pentru sporirea gradului de interoperabilitate cu structurile militare ale statelor membre NATO, concretizate în rezultatele foarte bune obținute în misiunile executate în teatrele de operații, precum și în aprecierile structurilor din cadrul Alianței cu care colaborăm.

Pe acest fond, apreciem că și în perioada următoare componenta de contra-informații militare va avea un rol deosebit de important în procesul de identificare, obținere, verificare și contracarare a amenințărilor la adresa securității naționale în domeniul militar generate, în special, de acțiunile de spionaj, sabotaj, subversiune și crimă organizată.

De asemenea, componenta de securitate militară a Direcției de Contrainformații și Securitate Militară va continua să inițieze, să aplice și să verifice modul de îndeplinire și implementare a politicilor de securitate în structurile Ministerului Apărării Naționale, precum și dezvoltarea culturii de securitate a personalului Armatei.

În același timp, vom avea în atenție dezvoltarea componentei analitice și de management al riscurilor, amenințărilor și vulnerabilităților, în scopul creșterii capacităților de evaluare, prognoză și avertizare timpurie în scopul informării oportune a beneficiarului militar și politico-militar.

Astfel, ca parte a sistemului de informații pentru apărare, Direcția de Contrainformații și Securitate Militară acționează convergent cu Direcția Informații Militare în scopul informării sistemului conducerii politico-militare și militare naționale în vederea desfășurării tuturor proceselor decizionale și activităților circumscrise domeniilor apărării și securității.

Activitatea desfășurată până în prezent, precum și realizările obținute ne obligă și pe viitor la menținerea și dezvoltarea standardelor profesionale, la redimensionări adaptate cadrului de securitate în permanentă schimbare, astfel încât Direcția de Contrainformații și Securitate Militară să rămână o instituție profesionistă, dedicată susținerii intereselor strategice ale Armatei României.

ASPECTE DIN ACTIVITATEA DETAȘAMENTULUI DE INTERVENȚIE RAPIDĂ

Colonel Emil OLARU

**Comandantul Detașamentului de Intervenție Rapidă
Direcția Generală de Informații a Apărării**

În scopul prevenirii și combaterii acțiunilor teroriste îndreptate împotriva demnitarilor, personalului, obiectivelor și simbolurilor Armatei României, Ministerul Apărării Naționale dispune de structuri specializate de comandă-control și execuție, pregătite și echipate în mod corespunzător.

Detașamentul de Intervenție Rapidă, structura specializată a Direcției Generale de Informații a Apărării, însărcinată cu pregătirea, organizarea și desfășurarea acțiunilor antiteroriste și contrateroriste de nivel tactic, reprezintă „vârful de lance” al efortului de prevenire și combatere a terorismului în care instituția militară este angajată ca parte a Sistemului Național de Prevenire și Combatere a Terorismului. Cu toate că, încă de la înființarea unității (1 septembrie 1998, sub titulatura de Detașamentul de Protecție și Pază), nu a existat eveniment important organizat și desfășurat sub patronajul Ministerului Apărării Naționale la care personalul Detașamentului de Intervenție Rapidă să nu contribuie în mod substanțial, această unitate și-a menținut o atitudine „low profile”, în care principiile profesio-

nalismului, orientării spre performanță și discreției au prevalat.

La data de 01.03.2000, se produce prima restructurare a Detașamentului de Protecție și Pază, care este redenumit Detașamentul de Protecție Demnitari Militari. În perioada 2000-2001, în paralel cu derularea acțiunilor specifice, personalul unității a depus eforturi deosebite atât pentru înzestrarea cu tehnică și materiale, cât și pentru atragerea în rândul personalului a unor specialiști tineri și entuziaști, care să se dedice rezolvării problemelor specifice din acest domeniu de activitate, inerente începuturilor. În convergență cu amenințarea teroristă căreia autoritățile române i-au acordat o atenție sporită începând cu 11 septembrie 2001, s-a consemnat reconsiderarea caracteristicilor structurale și funcționale ale Detașamentului de Protecție Demnitari Militari, în scopul identificării obiectivelor și direcțiilor prioritare de acțiune, necesare transformării unității într-o forță de luptă antiteroristă profesionistă, credibilă, perfect raliată la necesitățile care decurg din atribuțiile sale și cerințele generale de interoperabilitate cu structuri similare NATO. Redefinirea misiunilor a reprezentat etapa inițială a întregului proces de restructurare a Detașamentului de Protecție Demnitari Militari. În aceste condiții, a devenit o necesitate mutarea concepției de întrebuințare a detașamentului dinspre latura protecției demnitarilor către cea a dezvoltării capacității de acțiune pentru executarea intervenției antiteroriste și contrateroriste.

Al cincilea an de funcționare al unității a adus cu sine o modificare importantă în identitatea structurii. La 15.05.2003, a fost

consemnat transferul Detașamentului de Protecție Demnitarilor Militari din subordinea Direcției Siguranță Militară/Direcția Generală de Informații a Apărării în cea a Secției Poliție Militară/Statul Major General, sub denumirea Detașament de Intervenție Rapidă. Pentru anii 2004 și 2005, sunt de consemnat participările la asigurarea securității Reuniunii informale a miniștrilor Apărării din țările membre NATO, Rusia și Ucraina (03-16.10.2004, Poiana Brașov), la Exercițiul de comandament, bilateral, în cooperare cu Armata Uniunii Statale Serbia și Muntenegru (17-31.05.2004, Drobeta-Turnu Severin, Complexul Hidroenergetic „Porțile de Fier I”), sau la Exercițiul bilateral, în cooperare cu U.S. Special Operations Command Europe, pe probleme de managementul crizelor teroriste (14-28.04.2005, Tulcea, Constanța, Babadag, Năvodari).

Anul 2006 a consemnat revenirea Detașamentului de Intervenție Rapidă în structura Direcției Generale de Informații a Apărării. Astfel, Detașamentul de Intervenție Rapidă a trecut printr-un profund proces de modernizare, având ca scop realizarea capacității operaționale complete, prin care structura să poată să își îndeplinească misiunile specifice la parametri înalt calitativi. Totodată, au fost luate măsuri pentru reconsiderarea modelului profesional al personalului, ridicarea nivelului de asigurare cu resurse și redefinirea rolului și atribuțiilor structurii în organica Direcției Generale de Informații a Apărării. Concomitent cu activitățile de remodelare, Detașamentul de Intervenție Rapidă a participat la activități de pregătire de anvergură, precum Exercițiul întrunit în domeniul contraterorismului, în comun cu 1st Battalion/10th Special Forces Group (Airborne), U.S. Special Operations Command Europe, respectiv Exercițiul trilateral româno-bulgaro-sârb, pe probleme de apărare a frontierelor și contraterorism.

În anul 2008, activitatea s-a menținut în contextul principiilor asumate - legalitate,

profesionalism și discreție - cărora li s-a mai adăugat o cerință, și anume cea de „orientare spre performanță”. Participarea efectivilor Detașamentului de Intervenție Rapidă la exerciții din domeniul specific de activitate a generat un efort substanțial; astfel, personalul unității a primit feedback-uri pozitive în urma angajării în Exercițiul național pe probleme de forțe speciale și contraterorism, „ROUSOFEX-08”, și în Exercițiul multinațional cu numele de cod „JACKAL STONE-08”.

În plus, Detașamentul de Intervenție Rapidă a participat la misiuni internaționale în teatrele de operații din Kosovo, Bosnia și Herțegovina, Irak și Afganistan, contribuind astfel la îndeplinirea obiectivelor și intereselor Armatei României.

Un moment important în dezvoltarea culturii organizaționale a structurii noastre l-a reprezentat înmânarea, la 01.09.2008, de către ministrul apărării în exercițiu, a Drapelului de luptă comandantului Detașamentului de Intervenție Rapidă, cu ocazia a 10 ani de la înființarea unității și conferirea, de către directorul general al Direcției Generale de Informații a Apărării, a însemnului onorific „Informații pentru apărare”.

Activitatea depusă în acești ultimi ani a fost reflectată în nivelul și calitatea participării personalului unității la asigurarea securității înalților demnitari prezenți la Summit-ul NATO 2008, desfășurat la București, în perioada 02-04.04.2008, dar și în îndeplinirea cu succes a celorlalte misiuni încredințate.

Întregul spectru de acțiuni militare speciale angajate de efectivele unității vizează realizarea unui climat de securitate pentru demnitarii, personalul, obiectivele și simbolurile Armatei României, aflate în responsabilitate. Prin aceste acțiuni, se urmărește menținerea, sub pragul „critic” de pericol, a riscului de apariție a unui eveniment/incident de natură teroristă

În ceea ce privește locul și rolul actual al Detașamentului de Intervenție Rapidă, acesta este structura combatantă specializată a Direcției Generale de Informații a Apărării, care angajează, independent sau în cooperare cu alte structuri, acțiuni militare de nivel tactic, din domeniul prevenirii și combaterii actelor de terorism și a faptelor asimilate acestora, îndreptate împotriva demnitarilor, personalului, obiectivelor și simbolurilor Armatei României; participă la protecția forțelor pe teritoriul național și în teatrele

de operații și participă la operații de combatere a terorismului prin cooperare internațională.

Pe de altă parte, Detașamentul de Intervenție Rapidă participă la toate exercițiile organizate de Armata României în comun cu alte armate din statele membre NATO și non-NATO, care au ca scop antrenarea capabilităților antiteroriste, contrateroriste și de forțe speciale. În acest context, relațiile de cooperare vizează dezvoltarea și creșterea gradului de interoperabilitate la nivel tactic, schimbul de tactici, tehnici și proceduri din domeniul antiterorismului și contraterorismului, stabilirea relațiilor de parteneriat de lungă durată în rândul personalului implicat, dezvoltarea de relații pozitive de lucru cu alte structuri, dezvoltarea „rețelei” forțelor specializate, prin întreținerea respectului reciproc și crearea posibilității atingerii nivelului optim de eficiență în situații reale.